

Informazioni su questo libro

Si tratta della copia digitale di un libro che per generazioni è stato conservata negli scaffali di una biblioteca prima di essere digitalizzato da Google nell'ambito del progetto volto a rendere disponibili online i libri di tutto il mondo.

Ha sopravvissuto abbastanza per non essere più protetto dai diritti di copyright e diventare di pubblico dominio. Un libro di pubblico dominio è un libro che non è mai stato protetto dal copyright o i cui termini legali di copyright sono scaduti. La classificazione di un libro come di pubblico dominio può variare da paese a paese. I libri di pubblico dominio sono l'anello di congiunzione con il passato, rappresentano un patrimonio storico, culturale e di conoscenza spesso difficile da scoprire.

Commenti, note e altre annotazioni a margine presenti nel volume originale compariranno in questo file, come testimonianza del lungo viaggio percorso dal libro, dall'editore originale alla biblioteca, per giungere fino a te.

Linee guide per l'utilizzo

Google è orgoglioso di essere il partner delle biblioteche per digitalizzare i materiali di pubblico dominio e renderli universalmente disponibili. I libri di pubblico dominio appartengono al pubblico e noi ne siamo solamente i custodi. Tuttavia questo lavoro è oneroso, pertanto, per poter continuare ad offrire questo servizio abbiamo preso alcune iniziative per impedire l'utilizzo illecito da parte di soggetti commerciali, compresa l'imposizione di restrizioni sull'invio di query automatizzate.

Inoltre ti chiediamo di:

- + *Non fare un uso commerciale di questi file* Abbiamo concepito Google Ricerca Libri per l'uso da parte dei singoli utenti privati e ti chiediamo di utilizzare questi file per uso personale e non a fini commerciali.
- + *Non inviare query automatizzate* Non inviare a Google query automatizzate di alcun tipo. Se stai effettuando delle ricerche nel campo della traduzione automatica, del riconoscimento ottico dei caratteri (OCR) o in altri campi dove necessiti di utilizzare grandi quantità di testo, ti invitiamo a contattarci. Incoraggiamo l'uso dei materiali di pubblico dominio per questi scopi e potremmo esserti di aiuto.
- + *Conserva la filigrana* La "filigrana" (watermark) di Google che compare in ciascun file è essenziale per informare gli utenti su questo progetto e aiutarli a trovare materiali aggiuntivi tramite Google Ricerca Libri. Non rimuoverla.
- + *Fanne un uso legale* Indipendentemente dall'utilizzo che ne farai, ricordati che è tua responsabilità accertarti di farne un uso legale. Non dare per scontato che, poiché un libro è di pubblico dominio per gli utenti degli Stati Uniti, sia di pubblico dominio anche per gli utenti di altri paesi. I criteri che stabiliscono se un libro è protetto da copyright variano da Paese a Paese e non possiamo offrire indicazioni se un determinato uso del libro è consentito. Non dare per scontato che poiché un libro compare in Google Ricerca Libri ciò significhi che può essere utilizzato in qualsiasi modo e in qualsiasi Paese del mondo. Le sanzioni per le violazioni del copyright possono essere molto severe.

Informazioni su Google Ricerca Libri

La missione di Google è organizzare le informazioni a livello mondiale e renderle universalmente accessibili e fruibili. Google Ricerca Libri aiuta i lettori a scoprire i libri di tutto il mondo e consente ad autori ed editori di raggiungere un pubblico più ampio. Puoi effettuare una ricerca sul Web nell'intero testo di questo libro da <http://books.google.com>

scilicet P.V.
LAVRENTII LONGI CL. REG. CONGR. SOM. SOTERIA

*D. Io. Ambrosius Vareseus Præ-
positus Generalis Congr. Som.
& Doctr. Christianæ in Gallia.*

C*um de mandato nostro Opera
inscripta Laurentij Longi Cler.
Reg. Cong. Somaſchæ Soteria,
Veneta, Laurentalia, ac Parthenopea, hoc
est Vefuiados Poema Epicum, & alia
eiusdem carmina à duobus eiusdem Con-
gregationis Theologis recognita, & appro-
bata fuerint, facultatem concedimus, ut
ſeruatis ſeruandis typis mandentur. In
quorum fidem has litteras manu noſtra
ſubſcriptas, & ſigillo munitas dedimus.
Venerijs Kal. Aprilis Anno 1644.*

*D. Io. Ambrosius Vareseus Præp. Gen.
Cong. Somaſchæ, ac Doctr. Chr.
in Gallia.*

SERENISSIMO DVCI

FRANCISCO

ERICIO

VENETIARVM PRINCIPIS

Laurentius Longus Sac. Som. S.P.D.

IN communi omnium laci-
tia, Serenissime Princeps,
ob Italicam Pacem initā
incredibili gaudio affectus
mihi ipse temperare non potui, quin
priuatim Reipublicæ Venetæ, tuæq;
gratuler felicitati; quæ Italicæ liber-
tatis custos, ac vindex semper inui-
cta triumphales Salutis, ac Pacis lau-
ros vndique refert; vbique ferit; &
fugata pestilentia, profligatis pira-
tis, eliminato terra, marique bello
Salutis, & Pacis arcus, quales in Sa-
criꝫ Libris leguntur, sibi crexit. Quin-
2 2 etiam

etiam Romanæ nobilitatis, ac magnificentiæ hæres, & æmula nuper Salutis, vt olim Pacis ædem Diuæ Mariæ Virgini Dei, & humanæ salutis, Pacisque parenti facram ex voto, vt Roma antiquitus, ibi extruxit, vbi, si T. Liius Romanæ Historiæ Principi credimus, viginti ferè ab hinc seculis de victo Lacedæmonum Rege Cleonymo, qui Venetas hæce oras populabundus inuaserat, & de Spartana eius calsse profligara ingens Victoria relata est. Tunc verò cum Laconum spolijs, & exustarum nauium rostris, quæ Iunonis sospite templo affixa fuere, Salus Veneto populo parta eodem anno fuit, quo Ædes Salutis Romæ in Quirinali Regione ad portam inde Salutarem dictam dedicata fuisse narratur; huius effigiem, & varias Salutis Imagines ex antiquis Romanorum numismatibus delineatas, & Ædis Salutis Venetijs abs te extractæ iconem tibi SERENISSIME PRINCEPS exhibemus. Fuit, fuit annus ille Salutis

lris illine dedicatōne ; huic partæ
victoriæ triumpho Romanis , Vene-
tisq̄ue fastis celeberrimus , ac saluta-
ris . Erit , erit etiam annus iste Salu-
tis nostræ M DC XXXV. fatorum
benignitate felicissimus Romana ,
Venetaque Pace , Italarumque Prin-
cipum concordia publicis annalibus ,
ac monumentis vniuersæ Posteritati
memorabilis ; hoc enim tempore bel-
licus armorum in Italia desœuien-
tium furor terra , marique resedit ,
Martiale incendium , quo hæc Pro-
vincia Orbis terrarum pulcherrima .
Non secus , ac Vesuuiano incendio
Campania felix , infeliciter conflagra-
bat ; tandem Eminentissimi Antisti-
tis Cardinalis Alexandri Bichij ope-
ra extinctum est ; Aurea Pax sacra
eiusdem Purpura amicta , aureisque
Regis Gallorum lilijs coronata , me-
dios nunc per populos , vrbesque læ-
ta incedit ; redituque suo , quasi post
tenebras exorta luce , post nimbos ;
& procellas reddita serenitate cun-
cta exhilarat , lumineque suo illustrat .

sobeat. Ferratos Iani postes alter,
& prisco melior Augustus, Sanctissimus,
inquam Pontifex VRBANVS
VII. clausit, aureum Pacis Tem-
plum reclusit. Urbanae illae Apes in
tergemino Pontificatus Apice mellic-
ficantes, quæ olim in floridis Hetrur-
sæ Floræ hortis orta inter pacificas
Pindi lauros enutrita, in sacris Ec-
clesiæ viridarijs pasta Regiam Hie-
ronis prudentiam, diuinam Platonis
sapientiam, flexanimam Pindari elo-
quentiam, suauissimam Ambrosij
sanctimoniam in Urbani ore, ac pe-
ctore congefferant, mox ceu pere-
grina, vel barbaræ Apes ad Laurenti
regiam, regnaque, ad Pontificalis di-
gnitatis laurum, ad replendas cæle-
stium virtutum, ac meritorum fauis
Vaticani aluarij cellas conuolarunt.
Indeque, & ex aureis Gallorum Re-
gis libijs, ex patriæ Floræ, ac Farnes-
iorum hortorum floribus mellifluo-
rore delibato aurea pacis mella lege-
runt, nec non in Adriaci Leonis viuo
ore mellificarunt, atque meliora,
mellea

mallea secula Italico orbi reddiderant. Ideo pacisamantissimus Diui Marci Leo, suspensio quo pacem querere, vel tueri consuevit, gladio, libroque sacro expanso; Pax tibi Marce, inquit; hoc scilicet Venetæ Republicæ pacis studiosissimæ antiquum emblemma est, cuius tu Princeps Serenissime Diuinis legibus armatus, humanis ornatus armis Leo Pacifici Leonis ex Tribu Iuda imitator, inuentam, vel oblatam Pacem libenter amplecteris, amplexatam fideliter foues, ac more maiorum conseruandam existimas. Bella vltro nunquam prouocas; æquitate, non sanguine, causa, non armis patriam dignitatem, ac libertatem tueri, & augere præoptas. Verum si quando nulla nisi in armis iuris tuendi spes superest, tunc ab ense districto præsidium petere, maximis belli apparatus, hostes terrere potius, quam conserere consueuisti. maximos terris exercitus, ingentes mari classes admirabili celeritate.

comparare, pro subditis, pro socijs,
pro amicis Venetam opem nunquã
frustra implorantibus bella pruden-
ter, ac fortiter suscipere, suscepta non
minus consilio, quam armis gerere,
donec victoriam, vel pacem iustis,
honestisque pactionibus obtineas.
Honestam pacem speratæ in bello vi-
ctoriæ semper præposuisti, quam
etiam tanquam feralem deplorares,
si vel magna hostium strage, vel
vnius subditi compararetur interitu.
Vnius amici incolumitati impensius
studes, quam partæ multorum ho-
stium nece victoriæ; huius etiam si
spes certa affulgeat, melius tamen
existimas triumphare sine certami-
ne, vel aliquo pecuniarum impendio
à conflictu deflectere, quam fuso ho-
stili, nedum subditorum sanguine vi-
trices palmas irrigare, minora ratus
Rempublicam opum, & sanguinis
dispendia passuram in pacis calami-
tate, quam in belli prosperitate.
Cara quidem pax est, sed caro em-
pta, quæ bella terminat. **Carior, &**
fine

sine pretio, quæ pugnas antededit,
damnaque, & cædes opportunè pro-
hibet, quæque integra omnium sa-
lute latatur. Pacem, & salutem tan-
quam sorores libenter simul ince-
dere, & coniunctim in sacris litte-
ris nominari legimus. quin etiam an-
tiquis solemne fuit, vt apud Plautum
videre est, pacem, ac salutem simul
precari, & lauri virgam vtriusque si-
gnum Apollini offerre. Laurus enim
vbicumque fata, vel affixa fuisset, in-
colunitatè præstare credebatur, at-
que inter armatos exercitus portata
concitare animos, & pacis signum
esse. Lauri etiam folia à populo
salutaris, & pacifici omnis gratia.
Magistratibus laureatos fasces ge-
stantibus Ianuarij Kalendis offeren-
bantur. Ego quoque hisce Kalendis,
quibus solemnia Concordiæ cele-
brantur, & in publicis supplicationi-
bus pro pace iudicis, tanta auri, ar-
gentique copia per Venetam Urbem
circumfertur, vt aurea simul, & ar-
gentea ætas Venetijs renata videatur,
a 5 tur,

cur, frondentem lauri vinctam tibi
Serenissime Princeps, salutis, & pa-
cis perpetuae omen offero. Mea sci-
licet Laurentij, & Laurentalia So-
teria, hoc est carmina pro Salute ad
Ædem Salutis, in qua sex annos Sa-
lutaria sacra operatus sum, contex-
ta. Poeticam igitur lauream, tuæque
solò natam, tibi iure debitam offero,
singularis lætitiæ meæ ob iactam pa-
cem argumentum, & obseruantie
erga te meæ pignus perpetuum. Ce-
terum dantis affectum potius, quam
muneris paruitatem respicias velim
Ireneidos de Pace Italiæ Poema Epi-
cum, maiorem laboris mei fructum
expectes. Vale, ac salve Italicæ li-
bertatis, & Christianæ Reipublicæ
præsidium, ac decus.

Datum Venetijs Kal. Maij 1644.

AVTHO-

AUTHORIS

Ad Lectores.

PRÆFATIO:

SOLEMNE fuit Romanis maiorum suorum virtutes, & præclara gesta commemorare, eademque carminibus comprehensa ad tibias canere, vivisque animatas coloribus mortuorum imagines, cereas effigies, marmoreas, æneasque statuas, columnas trophæis, ac titulis insignes ad excitandos ad maiorum imitationem minores ostentare. Nimirum gaudebant sanguine longo censerî, pictosque ostendere, vultus maiorum, & stantes in curribus avos, pro avosque suos. Ipsæ etiam familiæ, ut Romanæ eloquentiæ pater testatur, sua quasi ornamenta, ac monumenta servabant, & ad usum, si quis ex eadem gente occidisset, & ad memoriam laudum domesticarum, & ad illustrandam nobilitatem suam. Ideò T. Sempronij Longi Consulis, qui aduersus Annibalem Carthaginensium ducem ad Trebiam pugnavit, familia à Silio dicitur

*Gens inclita magnis,
Æque animosa viris, multusque in
imagine clarus.*

*Præfulgebat auis titulis belliq; domiq;
Maiorum si quidem gloria posteris lu-
men clarissimum est, acerrimumque ad
virtutis, ac gloriæ cursum incitamen-
tum; quin etiam, vt Academicorum,
Princeps asserit, parentum gloria natis est
preclarus, magnificusque thesaurus. Non
minus paternis, auitisque laudibus,
quam hæreditarijs diuitijs generosi filij,
ac nepotes lætantur, quibus omni pa-
trimonio præstantior hæreditas à patri-
bus, auitque relicta est virtutis, rerum-
que gestarum gloria. Paternæ enim,
auitæque gloriæ recordatione ad imita-
tionem, æmulationemq; generosa pro-
genies accendi solet. Philippi Macedo-
num Regis gloria Alexandrum filium,
Maioris Africani trophæa Minorem
Africanum, Iulij Cæsaris triumpho
Octavianum Cæsarem excitarunt. Pyr-
rhus Achilleides animosus imagine pa-
tris fuisse dicitur. L. Cassium Longi-
num, Tacito teste, gentis suæ Cassiæ fa-
ma per orbem terrarum ad Parthos,
Scythasque peruagata ad militaris disci-
plinæ gloriam iurisprudentiæ famæ ad-
dendam*

dendam inflammabat. P. Scipio ; & Q. Fabius cum maiorum suorum, heroumque aliorum imagines intuebantur ad virtutem quam maximè se inflammarî dicebant. C. Julius Cæsar inspecta Alexandri Magni imagine, face mentis honestæ gloria accensus apud amicos conquerebatur, se ea ætate nihil adhuc præclarum, aut memorabile gessisse, qua Macedonum Rex totum fere orbem imperio suo armis subegerat. Alexandrum Magnum Liberi patris triumphî, Themistoclem Milciadis trophæa dormire non patiebantur, & quasi admoti stimuli ad comparandam sibi rebus præclare gestis famam impulerunt. Si externi, nulloque nobis sanguinis vinculo coniuncti viri rerum suarum, ac famæ magnitudine generosis animis ad virtutis amorem, ac studium aculeos infigunt; quanto magis domestica heroum exempla ad virtutis arduum iter percurrendum eosdem excitabunt? *Sola animos, mentemque perurit gloria fax mentis honesta, Virtutis comes, Têporis alumna, æternitatis amica, illustriumque operum lux præclarissima. Hæc vera nobilitas, hereditasq; à præclaris parentibus in filios deducitur,*

tur, in prolem transferrit gratia patrum,
quibus similes euadunt plerunque libe-
ri, quemadmodum emanant similes fon-
tibus suis aquæ, non imbelles generant
Aquilæ columbas, nec pauidos gignunt
agnos fului Leones. Iupiter Herculem,
Pirrhum Achilles genuisse dicitur,
A maioribus suis virtutum exempla mi-
nores accipiunt, eorumq; vestigijs ple-
rumque insunt. Ideo Troianorum
Princeps Æneas Ascanium filium huius-
modi verbis hortabatur.

*Disce puer virtutē ex me, verumq; laborē
Tu facito, mox cū matura adoleuerit ætas,
Sis memor, & te animo repetentem exem-
pla tuorum,*

*Et pater Æneas, & diuinculus excites
Hector.*

Idem Æneas sibi genus ab Ioue Summo
esse dicebat; Ajax Telamonis filius, &
Seruius Sulpicius Romanorum Impe-
rator Septimus paternam originem à
Ioue deducebant; Achilles à Tethide
Maris Dea; Alexander Magnus ab
Ammonio Ioue se genitum gloriaba-
tur. Romanorum Oratorum Princeps
Tullius Seruium Tullium Romano-
rum Regem gentilem suum appellabat,
*quanquam humiliores homines, (inquit
ille)*

ille) in aliquam eiusdem nominis infun-
dantur genus, ut si ego me a M. Tullio
Longo esse dicere, qui patricius Consul
cum Servio Sulpicio anno decimo post ex-
actos Reges fuit. P. Cornelius Scipio
Nasica Senator grauiissimus, Liuius teste,
publice orationem habuit plenam veris de-
coribus non communiter Cornelia gentis,
sed propria familie sue. Cornelia Sem-
proniorum Gracchorum mater pater-
nos, auitosque triumphos in dote nu-
merabat. Multum enim uero refert à
quibus quis parentibus ortus sit, quos
maiores habuerit; est enim, ut Diuina
Sapientia docet, gloria hominis ex hono-
re patris sui, & contumelia filij pater sine
honore, Laudemus, ait Ecclesiastes, vi-
ros gloriosos, & parentes nostros in genera-
tione sua; omnes enim isti in generationi-
bus suis gentis sue gloriam adepti sunt. Lu-
dovicus secundus huius nominis Impe-
rator Augustus in Epistola ad Basilium
Orientis Principem scripta, per patres,
inquit, nos, non per filios consueuimus ho-
norari, & apud nos gloria non à filijs ad
patrem, sed à patribus in filios deriuatur.
Magnus ille Mosaicæ legis propugna-
tor, & vindex Matthatias Macchabeos
filios ad paternæ, auitæque virtutis emu-
lationem

lationem exhortans dicebat. *O filij amulatores estote legis, & date animas vestras pro testamento patrum, & mementote operum patrum vestrorum, qua fecerunt in generationibus suis, & accipietis gloriam magnam, & nomen aeternum.* Qui domesticis maiorum exemplis abundant, quorum virtutes imitari possunt, non est cur aliena, externaque æmulentur, Nempe eos, qui vberimos agros, ac ditissima prædia à parentibus, auisque sibi relicta possident, dedecet alienis agris insudare, & in alienam messem falcem iacere, quibus domesticae gloriæ seges abundè sufficit. Charitatis autem ordo exposcit, vt nostros primum, deinde alienos, exterisque amemus, & quocunque modo possumus, adiuuemus, honoremus, celebremus. Hoc & Sanctissimi viri S. Ambrosius Mediolani Antistes, & D. Gregorius Nazianzenus, vt exteros sileam, fecerunt; ille Satyrum fratrem suum, hic Cæsarium fratrem, Gorgoniam sororem, & superstites parentes orationibus publicè laudavit. D. Monicae Matris suæ gesta D. Augustinus scriptis consignavit, vt sic vel mortuam honoraret pauentem, quæ bis illum pepererat. Libet hic Theologo-

rum

rum Principis, magni, inquam Gregorij
Nazianzeni verba afferre, quibus do-
mesticorum, nedum gentilium laudes
prædicandas esse sapientissimè in foro-
ris suæ laudatione ostendit. Sororens
laudans, inquit, domestica prædicabo,
non tamen quia domestica, ideo falso; sed
quia vera; ideo laudabiliter; vera autem
non modo, quia iusta, verum etiam quia
nota: proinde, nec quicquid alienum est
laudetur, si iniquum sit; nec quicquid pro-
prium, & domesticum est contemnatur, si
honestum, si eximium: ne alioquin & illi
lucro sit alienum esse, & huic propinqui-
tas detrimento cedat. utrinque enim equi-
tatis ratio laderetur, si & illi laude affice-
rentur, & hi silentio premerentur. Illud
autem omnium absurdissimum fuerit, si
cum propinquos aliqua re fraudare, vel
conuicijs incessere, vel accusare, vel quo-
quo modominimè pium esse censeamus, im-
mo scelus illud, quod in homines genere
coniunctissimos perpetratur, omnium ma-
ximum iudicemus, oratione tamen eos
fraudantes (qua bonis viris maximè de-
betur) & per quam eorum memoriam im-
mortalem reddere queamus equi aliquid
nos facere arbitremur, maioremque im-
proborum, qui nos ad gratiam loqui crimi-
nantur,

hæc, quam honorum, qui meritis lau-
des exposcunt, rationem habeamus, cum-
que nos ab exterorum laudibus predican-
dis ea causa deterreat, quod eorum virtus
nobis haudquaquam perspecta, & testata
sit, (quanquam id multo æquius fuerat,)
Amicitia tamen, ac subeunda multorum
invidia vetus nos impediatur, quo minus no-
tas laudemus. Eosque potissimum, qui ex-
tremum vita diem clauserunt; à quibus
gratiam inire studere, nimis iam serum
sit: quippe qui, ut alia omnia, ita laudato-
res etiam, & vituperatores reliquerunt.
Hæc Magnus ille Ecclesiæ Doctor Na-
zianzenus. Hinc vides pessimum, ac
detestandum ingrati animi vitium esse
propinquos, ac gentiles de nobis bene-
meritos in obliuionis, ac silentij tene-
bris relinquere; Hæc quicumque recta
iudicij trutina perpenderit, haud pro-
culdubio vitio mihi verter, quod in
Soterijs, meis, atque in Anthologia Hi-
storica Diuorum, Herouumque Longo-
rum laudes breuiter attigerim; maximè,
cum id tempus, res, & grati animi ra-
tio postulauerit. Neque ego me mea,
sed aliena, quibus non gloriari, sed ma-
gis confundi debeo, ad Dei gloriam con-
scribere profiteor. *Valete.*

DOC-

Doctissimorum Virorum iudicia .

F. ANGELICI

APROSI VINTIMIGLIA .

Ordinis Eremitarum D. Augustini in
Athenis Italicis .

LAVRENTIVS Longus Congregat. Semaseba Sacerdos mihi familiaris, Anno clz lxx III. Kal. Nouembris natus Parma sub optimis praeceptoribus in Academia, & patrio Gymnasio omnium liberalium artium cursu perfecto, publice Doctorum Laurea est decoratus. Linguarum Latina, Graecae, necnon Hebraica studiosus, Litterariae Encyclopaedia, & Litteratorum amantissimus fuit: quorum doctrina, consilio, ac familiari consuetudine usus est. Inter alios coluit Iosephum Blancanum praeceptorem suum in Mathematicis facultatibus, Marium Bettinum, Nicolaum Cabeum, Bernardum Casium, Leonem Sanctium, Franciscum Remundum, Fa-
mianum Stradam, Tarquinium Gallutium, Iacobum Bidermannum, Angelum Galluccium, Christophorum Scheineram, Alexandrum Donatum, Joannem Baptistam Ferrarium, Ioan. Bapt. Guereghium, Ioannem Ciampolium, Alexandrum Tassonum, Fulvium Testium, Augustinum Mascardum, Petrum Franciscum

Pau-

*Paulum, Hieronymum Alexandrum Iuniores, Bartholomeum Tortoletum, Ludouicum Blanchium, Fortunianum Sanuitalem, Antonium Brunum, Alexandrum Sperelium, Georgium Palaechum, Marcellum Megalium, Petrum Michaelium, Scipionem Henricum, Iacobum Pighettum, & alios, qui hoc saculum scriptis, & ingenio illustrarunt. Vir ad omnia natus in Heroico carmine modo poetica Sireno-phœnicem Virgilium, modo generosissimum poetarum Statium, modo obeuntis iam eloquentia Romana postremum fulgorem Claudianum; in Elegiaco ingeniosissimum Elegiacorum Principem Ouidium; in conscribenda Historia lacteam ubertatem Liuij facilitate, ac claritate laudata amulatus est. Veterum Scriptorum elegantiam, recentiorum sales, & aculeatas sententias coniungens multa scripsit, quorum hic Syllabus. *Vincta Oratione.**

Ireneidos, i. de Bello, & Pace Italiae. lib. xx. Rupelleidos, i. de recepta Rupella, ac de triumphata rebellione in Gallia à Ludouico XIII. Francorum Rege libri xii.

Vesuuiados, hoc est de incendio Vesuuii nouissimo lib. ix. SOTERIA PARTHENOPÆA, Veneta, ac Laurentalia, Christiados lib. ix. Atestiados lib. III. Amphitheatrum Poeticum, Latinum, & Hetruscum. Psalmodia Dauidica Thusca Paraphrasi, ac Poesi reddita, Aphorismi salutaris. *Soluta Oratione, Breuiarium Morale, Theologiae Moralis Compendium. Anthologia Historica, Virorum illustrium Elogia,*

Ta-

Tabulæ Salutare , Orationes Variæ , ac
Prælectiones Academicæ . De Obedien-
tia in omni vitæ statu præstanda libri VIII .
Antidotarium Morale . Iris , Sphæra , & alia .
*Viuit , valetq; & in dies noua meditatur , ut de
eo illud Horatiarum de Q. Cassio Longo Poeta
Parmensis dictum possim usurpare , ac
scribere , quod Cassi Parmensis opuscula vincat .*

R. P. Laurentio Longo . P. P. S. S.

Benedictus Mariottus S. P. D.

Vldeo ea cum iucunditate , qua soles amico-
rum munera , & lucubrationes Doctorum
Soteria Tua , quibus Cælum ad noua prouocas
dona , dum accepta libas tam piè , & vitæ mor-
talibus sceneras in tuis carminibus immorta-
lem . Sed quid mortalibus dixi ? angustis ar-
taretur finibus virtus lauri tua si viuentes à
fulminibus mortis protegeret , nec vita functos
restitueret vita , septos tenebris in lucem assere-
ret . Arcesserit igitur non tamen trans Coc-
cytum traduxerit Eurydicem Orpheus , quem syl-
ua sequebantur , & amnes ; cum tu tot heros
ereptos è vorticibus Lethes typorum luci reddas .
& fama : ut quos exesis iam titulis tacebant
marmora ; & corrosis gestarum monumentis re-
rum obscure loquebantur litera suis per te recep-
tis insignibus , bonoque posita in lumine suspi-
ciantur ab omnibus , linguis omnium laudentur .

Græ-

Gratulor igitur tibi tam illustria de morte, de
obliuione trophaea. Iam enim tu te cognosces;
quam longum tibi tua lauri uirescent, per quas
rediuua in omne tempus uernabit Longorum
procerum laus; & quam nobilis laurea te ma-
neat, qui tot caelestium heroum laureas panegy-
ricis gemmis ornasti. Sic planè tempus cogitur
nostra perennitati seruire: sic poesis ad incita-
menta uirtutis, & hymnos Calitum inuenta
dignitatem recuperat suam. Sic demum lyra
non ad infructuosas Babylonis salices, sed uita-
lis arboris aë ramos appenditur, cuius ne dum
fructus, & folia, sed umbra conferunt ad sani-
tatem. Perge igitur, ita de nobilitate, de literis
de religione bene mereri, tuamque illam heroici
carminis tubam prope Meonia parem infla
in epinicia Augustissimi Polonia Regis. Me etiam
pedestrè saltem Musa succentorem habebis, &
acclamationes non Italia solum, sed Europa to-
tius supplices illi aë superos tendentis manus ti-
bi conciliabis. Interim uerò tuam tibi pietatem,
ac decus ex animo gratulans de accepto libelli
munere, & noua beniuolentia tua confirmatio-
ne quam maximas possum gratias ago maiores
habiturus. Valeas.

Venerijs Kal. Decembris 1643.

D. Bak

D. Balthafaris Bonifacij Archidiaconi
Taruisini Poetae præstantissimi in
SOTERIA LAVRENTALIA
LAVRENTII LONGI C. R. S.
Doct. Parm.

EPIGRAMMA.

QUÆ tenet equato binas examine lances
Pro Solio dorsum Virgo Leonis habens.
Facundi postquam Longi Soteria legis
Elogium sacro protulit ore breue.
Optata fuerit signum pentalpha Salutis
Antiocho; Simplex est mihi Lambda Salus.
Iure suos celebrat quos cinctus tempora iuro
Heroes v' ates, Musa vetatque mori.
Aede Salutari Longo stant ordine Longi
Verbo, & re proceres, hinc mihi Longa Salus.

R. P. D. Caroli Seraphini Raymundi
C. R. S.

EPIGRAMMA.

PROdit io merita redimitum fronde volumen,
Sospitat authoris Laurus, & ornat opus.
In nunc lingua procax lioris, & exere fulmen;
Non habet in lauro fulminis ira locum.
Audeat & fulmen, dios afflabit honores;
Fulmina quæ tangunt fana profana, sacranq;
R. P.

R. P. Georgij Rotini C. R. S. 1

EPIGRAMMA.

Vocali Ismarius quondam dulcedine Vates
Auritis traxit saxa reuulsa iugis.
Altius harebat validis subnixæ columnis
Aedes, quam sacris gens operata colit.
Hanc animat cantu, partam per vota Salutem
Dum resonis Longus tollit in astra modis.
Seferet hinc varias latè dum Musa per oras,
Aemula quis ferri limina sacra neget?

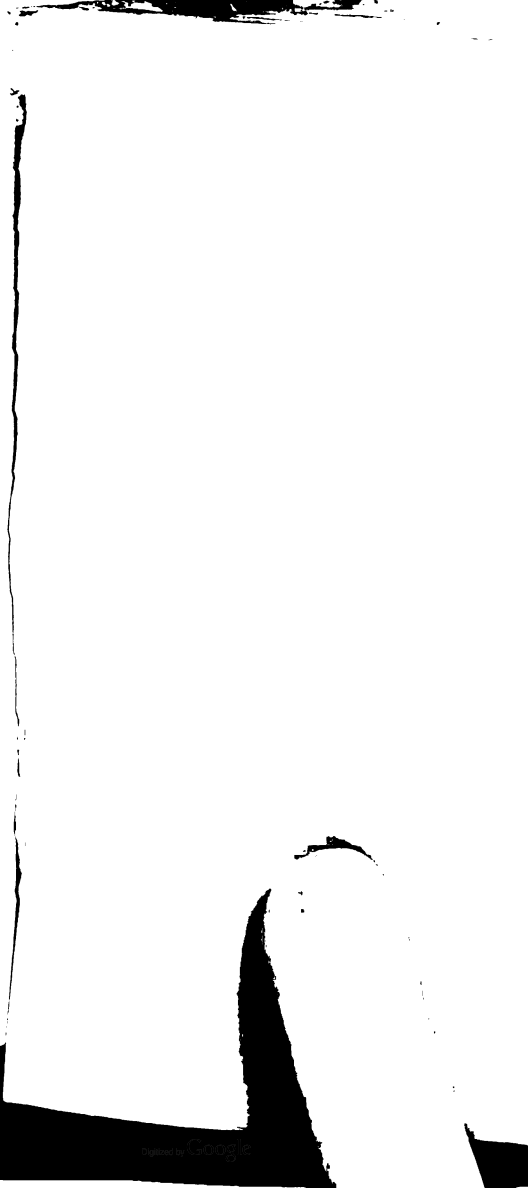
Aliud eiusdem.

Firmatis surgit iam demum viribus ager,
Virginea Longus surgere iussus ope.
Mox sua patrona soluit Soteria dextra,
Et miro excultum carmine pangit opus.
Qua tulit imbelli reparatrix Virgo Salutem,
Hæc puto scribenti Diua magistra fuit.

R. P. Hiacynthi Mutij C. R. S.

EPIGRAMMA.

Commigrant Løgi reuocata in corpora vires,
Virginea cedunt fata repulsa manu
Calitus illapso mox illum suscitatur æstro,
Debita pro meritis carmina & ille canit.
Quis mihi in geminas obtrudat Apollinis artes.
Virgo creat vatem, Virgo medendo iuuat.

...
C. G. S.
D. M. A. R.
L. A. K. E. N. T. I. O. N.

C. A. P. T. I. V. I. T. A. S.
...
X. E. N. O. P. O. C. I. T. A. T. I. O. N. E. S.
C. O. N. S. I. D. E. R. A. T. I. O. N. E. S.

S. A. N. C. T. I. T. A. T. I. O. N. E. S.
...
...
...

SOTERIA

LAVRENTALIA.

LAVRENTII LONGI

C. R. C. S.

D. M A R I Æ

LAVRENTIÆ LONGÆ

CAPVCCINARVM VIRGINVM

Institutrici, & Antistite,

XENODOCHIORVM,

Coenobiorum, ac Templorum

Fundatrici.

SANCTITATE, MIRACVLIS,

Sanitatum gratia, & Prophetiæ dono

illustri ob receptam Salutem Tutelari,

ac sospitiæ Diuæ, D.D.D.

INGONI TAVRELLI PARMEN.
 Doctoris Philos. Theol. ac I. V. P.
 SOTERIORVM LAURENTALIVM.

ARGVMENTVM.

*Orripitur morbo, dum spectat ab ade
 Salutis
 Adriaca Longus solemnia gentis, &
 Vrbis.*

*Principiumq; refert, qua Christus ad athena luce
 Ascendit; Musa agrotum solantus amicum,
 Cui data nil profunt medicamina, sectaq; vena,
 Calliope suadet patientek ferre dolores,
 Vt tulit ardentem Martyr Laurentius ignes.
 Hunc sed opem superum iubet implorare Thalia
 Exemplo Diua cognominis, atque Longa
 Mira refert; ager parei, precibusque salutem
 Impetrat, hanc Deus Longa pdscente roganti
 Demittit Longo, subito qui sanus ab ella
 Factus agit Diua tanto pro munere grates.*

LAV-

LAVRENTII
LONGI
PARMENSIS
SOTERIORVM.
LAVRENTALIVM.

Lib. I.

*I quot membra mihi, totidem sint ora
canenti,*

*Maonijsque tonent centum si guttura
linguis,*

*Sique nouem sacra pandant Heliconia Musa
Antra mihi, totum spirent si pectora Pindum
Aonijs facunda modis, Phabique furore
Ebria fatidicos moueant in carmina sensus,
Nunquam Diua tibi Laurentia Longa referre,
Quas habeo dignas valeam pro munere gratas;
Quotque salus meritisque tuis, precibusq; recepta
Exigit; atra lues quam debacchata per artus
Abstulerat, requiemque diu, nocturne negabat.
At mihi nunc morbi primas ab origine causas,
Auxilioque tuo reparatam, Diua, Salutem.*

A 2 Annue

Annue pandenti, nec dedignare canentem.
 Illius insignis spectacula clara diei
 Quadam spectarem, merbo correptus acerbo
 Decubui, fer opem nostris age Diua Camenis
 Omnia namque tibi celo diuina tuenti
 Ora patent, speculo veluti perspecta nitenti,
 Qua spectasse tibi quondam mortalibus oris
 Degeuti licuit, propius nunc, luce perenni
 Dum fruereis, spectas, subiectaq; sydera calcas.
 Effectus varios rebus producit in imis
 Astrorum varius concursus, siue maligno
 Siue bono aspectu coeant, influxibus orbem
 Diuersis agitant, mortalia membra calore
 Sepius accendunt; nuperque infausta fuerunt
 Astra mihi, ut quondam lethali noxia morbo.
 Cheligeri signo, quod brachia contrahit, ardens
 Lumine sydereo, nostroque resulsit in ortu.
 Cum Ioue, Mercurio, Saturno, ac Sole Draconis
 Coelestis feriente caput, noctemque fugante,
 (Bis octona super dum secla Nouember iniret
 Tertius) oppositus stellantia cornua Taurus
 Obuertit cum Sole mihi generante calores
 Insolitos, astroque furens me Corniger hostis
 Vere nouo strauit lethalibus ictibus, agrum
 Reddidit, ingratoque thoro dare membra coegit.
 Siue infausta mihi perlustrans sidera Tauri
 Callidus, ingenuis qui praesidet artibus Hermes
 In mea fata truces virga conciuerat angues,
 Interpres diuum, qua pacem ferre solebat,
 Bella inimica mihi, supremaque fata parabat.
 Siue labor studijs impensus Pallade saua,
 Mercurio inuito, qui fauerat ante, furente
 Membra calore mihi, nimioq; accenderat astu,
 Meque

Laurentalia. 3

Meque Dianeis intentum forte legendis,
 Quas morum Doctrina refert, oracula patrum,
 Pontificumque scita iubent, Diana furenti
 Accedens Tauro spectabat lumine toruo;
 Humorumque, mei quos corporis integra iunxit
 Temperies, canibus velut olim Actæona morsu
 Permisit miserè laniandum, febris adusta
 Per mea mœbra sitim conflauerat ardor anhelâ,
 Quam non Castalia poterant extinguere lymphæ
 Bellerophonici non limpida vena liquoris.
 Vel Deus astrorum summus moderator, & author
 Qui regit Imperio terras, pelagique tumentis
 Æquora, qui vitas hominum, pecudûq; gubernat,
 Ut me corripere per devia forte vagantem,
 Errantemque graui percussit vulnere corpus,
 Ut sanaret amans mentem, quam condidit, agrâ.
 Me vel ut immeritum spoliaret lumine vitæ,
 Quam dedit, & toties diua genitricis amore
 Reddidit eripiens lathi de faucibus agrum;
 Cum spes nulla mihi vitæ superesset habenda.
 Sic mihi Divina Triadis sacra templa colenti
 Contigit, Adriacam qua fluctibus alluit urbem
 Pontus, & instabili fortuna volubilis astu
 Alternat fluctus, solidoque ad sidera saxo
 Sacra salutaris consurgit Virginis ades.
 Hanc Veneti struxere patres, ubi peste fugata,
 Innaneros homines qua iam demiserat Orco,
 Reddidit optatam reliquis pia virgo salutem.
 Inde trahit nomen templum sublime, quod vudis
 Imminet Adriacis, celsoque minatur Olympo,
 Huc ego per cochleas multis comitatus amicis
 Conscendi cupidus sacra spectacula pompa
 Spectandi festa qua Christi luce triumphus

*Sidera scandentis Veneta celebratur in vrbe,
 Adriaci Regina maris cum veſta ſuperba
 Naue, nihil totus qua vidit pulcrius orbis,
 Annua Neptuno ſponſalia prabet amanti,
 Ille namque die roſeis ubi veſta quadrigis
 Titthoni coniux rutilantia protulit ora,
 Phœbus ab Oceano currus eduxit Eoo,
 Et lucem meliore coma diſſudis Olympo,
 Alta ſalutaris tetigi faſtigia templi,
 O quam rara meis hic, & pulcherrima rerum
 Obiecta eſt ſpecies oculis, ſubiecta tuebar
 Mania, qua Babylon ſtupent, qua barbara Mœphis
 Miretur, claſſo Romaque potentia Iano,
 Hinc ego ſubiectis deſigens lumina tectis
 Innumeras ades medijs conſurgere ab undis
 Spectabam, delubra Deum, fora plena tumultu,
 Concurſuque hominum, fundata palatia ponto
 Æmula coelicolum templis, naualia, ponderes
 Maandris vicos intercurrentibus vrbis
 Impoſitos, inter quos Riuo maximus alto
 Imminet, atque domos ingenti ſuſtinet arcu
 Pons opere inſignis, ripamque amplexus utrâque,
 Fluminis, hic cunctis calcatur gentibus alte,
 Sic olim ſummo Tarpei e vertice Saxi,
 Obſeſſam Gallis ubi Longus ab hoſtibus arcem
 Sulpicius tutatus erat, celebrata Quiritum
 Mœnia cernebam, priſcorum templa Deorum
 Pantheon Agrippæ, Marcelli in monte theatrum,
 Tunc ubi degebam, magnis habitata Sabellis
 Tecta, triumphales arcus, veteresque columnas,
 Pyramidesque, Pybri quas Nilus miſit, & alta
 Amphiteatra Titi, mundi miracula, Thermas,
 Mauſolea, Vrbs veſtigia priſca, ruinas,*

Laurentalia .

7

*Ast Hadriana illic moles, hic Adria multo
 Me magis oblectat, Latij nec molibus Ædes
 Adriaca cedunt, prima nec Roma secunda,
 Vrbs superi Regina maris, rediuiua Quiritum
 Est ubi libertas longum dominata per eum,
 Hæc ego spectabam summo de vertice templi,
 Solis ad ardentes radios sub tegmine nullo
 Membra calore coquens lethalis semina morbi,
 Qui mihi prima tulit. Comiti me multa roganti,
 Visere qui Venetam peregrinus uenerat urbem
 Illius & festi solemnia sacra diei,
 Narrabam Veneta primordia gentis, & Urbis.
 Gens hæc, aiebam, Troiano sanguine creta
 Romuloque venit, qua condidit ista profundo
 Æmula Dardania Neptunia pergama Troiæ.
 Sparsorat Iliacam fatum miserabile quondam
 Per varias terras, diuersa per aquora gentem,
 Hinc alias alij diuum responsa secuti
 Sortiti terras; gelido pars una sub axe
 Constitit; hi Libyam profugi petiere calentem,
 Hesperias illi sedes maioribus acti
 Auspicij; sedit Laurenti in littore victor
 Dux Anchisiades Romani sanguinis author.
 Vndiuagam sed qua complectitur Adria Tethim
 Extremus, refluxis & circumtunditur undis,
 Troius Antenor lapsus per tela, per ignes
 Argolicos, potuit fontem superare Timani,
 Medoacique vadum, tutaque quiescere terra.
 Hinc Silis, indo rapax Athesis qua fertur in aquor.
 Huc igitur venit; sed non Sigeia tantum
 Dardaniy sunt signa viri, Regemque secuti,
 Ipsa via comites dederat, sociosque laborum
 Euentus Fortuna parens, quas Cronnia mater*

A 4 Miserae

Miserat ad Troiam Venetos, post pergama flāmis
 Combusta Argolicis, proprijsque sepulta ruinis,
 Sed Troas Phrygia quos ille abduxit ab Ida,
 Quosque dedit Scythicis undis obiecta Carambis
 Communi Venetos iussit Dux nomine dici,
 Et Venetam terram, fuerat qua Marte potitus,
 Euganeis pulsus Alcida sanguine claris
 Ast tandem Venetis Romana potentia victis
 Imposuit leges, Latijs Venetasque colonis
 Impleuit terras, Romanis cuius Urbes.
 Quos septemgeminis eductos collibus, oras
 Ut captas colerent, tandem furor impulit Hūnus,
 Italia exitium minitans tellure relicta
 Adriacos penetrare sinus, urbemq; marinis
 Fluctibus hostiles contra molirier ausus
 Cladibus horrendis iam deformata iacebat
 Italia Hunnorum facibus, belloque cruento,
 Impleratq; Dei formidine cuncta flagellum
 Attila, qui gelida populos eduxerat Arcto,
 Rhiphæis excussa iugis vis Hunnia ferro
 Ac flammis passim vastabant & oppida & urbes
 Iāq; Aquileia potēs, placidasq; Limenis ad undas
 Exciderat Scythicis pinguis Cōcordia flāmis
 Altinumque vetus, doctęque Anthenoris arces,
 Iam vicina freto tellus, & nobile littus
 Barbaricis mersum facibus, tristique favilla
 Sparserat Æneadas, Venetosque in stagna colonos,
 Flebat Amyclei cultu spoliata Timau
 Nais, & inuisos querebat condere fletus
 Damnatis Cilina vadis; his questibus ibat
 Masta per arua Silis, viduisque Liquentia cāpis.
 Sed lacrymis posuere modum, mastisque querelis,
 Qui nitidi vener e dies, vultuque sereno

Risit

Laurentia. 9

Risit uterque Polus, medijs cum blanda sedentem
Exceptit Fortuna sinus, que cesserat ante
Ausonijs inuita plagis, & ab urbe Quirini,
Imperij cum pompa vetus nomenque Latini
Odrysijs Latio presserunt pondere terras,
Byzanti claram qua Bosphorus alluit urbem,
Hic ubi in Adriaco sedet insula multa recessu,
Qua Dorim infusam circum, lateque vagantem
Littus ab insano fluctu tutatur, & Austro
Huc simul iratum presentit Nerea Tethis,
Nympharum comitata choro se proripit ales,
Glaucaque furtiuo complectens flumina nexu
Æquoreas undas ultra fluuijalibus undis
Miscet, & ignoto generat nona pignora furto
Nuda erat hac terra facies, qua stagna refusa
Neptuni placido cingebant æquore, nondum
Fluctibus extabant constructa palatia, & ades.
Aurea nec celsa feriebant Sydera turres,
Stagnanti non ulla freto naualia, rari hic
Remorum pulsus, & rara celeusmata nautum;
Sedibus his hospes pallam succincta sedebat
Exceptura novos felix Fortuna colonos;
Hos ubi vicinis prospexit ab urbibus actos,
Desertoque solo medio sibi quarere ponto
Effugia, arridens se se venientibus offert.
Pronaq; in amplexus ambas simul explicat ulnas
Excipiens profugos gremio, pergiture fouere.
His suadetque locis stabiles sibi ponere sedes,
Mansuramq; urbem, quam non euertere possit
Barbarus Hūnus, atrox Geta, Longobardaq; turba
Hucque suos conferre lares, pro menibus unda
Sit maris, aduersis si qua gens irruat armis,
Damnatas toties bellorum casibus urbes

A 3 Ne

10 Soteria

Ne repetant: toto cingant sed limina ponto,
 Fas ubi perpetuo sit libera iura tueri;
 Erexit Fortuna animos hortante iuventus,
 Consiliumq; probat: iam iã mēs omnibus una est,
 Deserere infestas terras, in fluctibus urbem
 Condere, & Adriaco Neptuni fidere regno.
 Conuenere viri Romano sanguine clari
 Ad Venetas quos Roma parens iam miserat oras.
 Insignes pietate, armis, titulisque decoros,
 Quorum progenies veterum cognomina seruant.
 Hic Semproniada Longi, Galbaque, Quirini,
 Sulpicia de gente sati, Iouis inclyta proles.
 Cassia quosq; tulit soboles, Mauriq; Nigriq;
 Et quibus Alba suum dederat cognomen, auosq;
 Troiugenas, Claudique genus Marcellus, & alta
 Scipiadium soboles Cornelij, & Aemiliani,
 Pisones, Zeni quos gens Calfurnia misit,
 Lollini, Calbi, Memmi, qui Mnesthea gentis
 Authorem referunt Troiani principis unum
 Ex socijs, retinens Michaelis Anicia nomen.
 Gens, Coriolani genitrixque Veturia Martis,
 Ppublicola Valerique domus, quosq; Aelia misit
 Donatos, Maria Celsi de gente creati,
 Basilij, Metij, Bolani, nomen Iuli
 Productum quicumq; tenent, minuuntq; Comini,
 Iunia progenies Bruti, Pompeia Magni,
 Atque Anthenorida, quos & Vicetia mater,
 Ac Verona tulit, nec non Aquileia ciues,
 Adria, & Alinum, Concordia, Atesteque misit.
 Hi Venetam primi versis ex omnibus urbem
 Menibus, Aeneada qua iam coluere Quirites
 Adriaco vicina mari struxere, palustri
 Fundamenta solo primum posuere, saloque.

VA

Virginis

Leurentalia. II

*Virginis auspicijs Mariæ, qua luce Tonantem
 Inviolata parens puro concepit in alno .
 Cum Sacer Aethereis delapsus spiritus astris
 Numine casta pia complevit viscera matris .
 Panderet auratis Aries dum cornibus annum,
 Cunctaque conuexi summo de cardine Cæli
 Lustrares Phæbus Pryxæi velleris astro,
 Aquaretq; diem nocti, lucemq; tenebris ,
 Cesserat officium contraria Libra vicissem,
 Mersabatque iagum meditati pralia Marti
 Proxima; cum Veneris sydus ferretur eodem ,
 Quo Phæbus, signo, rectusque in parte faueret
 Iuppiter undecima fulgentis passibus astri .
 Rectus & octaua Cyllenius, undique signis
 Opposita alterno spectantibus ora fauore .
 Vernabat placidum Zephyris mulcentibus æquor,
 Syderoiq; poli se se tunc mollibus horis
 Induerant, ornans vario se Terra colore ,
 Floreque certabat Cæli radiantibus astris ,
 Tunc erat astrorum felix concordia, & anni
 Temperies, quando vulgi stipante corona
 Dardanidum stetit ille palam venerabilis ordo ,
 Et Riuo templi posuit fundamenta in alto
 Non augur lituo innixus trabeaque decorus ,
 Observauit aues,extisque admotus aru spex,
 Sed pius in niuea spectandus veste sacerdos
 Hic posuit primitum lapidem, superisque litauit
 Bis terdena vago,qua cingitur insula , ponto
 Aedibus impleri capit, tot castra putares
 Disponi, & vastis simul oppida surgere campis ,
 Talis erat mundi primum nascentis origo,
 Hac Cæli facies, manet ergo finis utrumque
 Idem, principium par orbis, & urbis eidem .*

Hec Aquileia tuis, velut Alba Roma ruinis
 Creuit, ut Iliacis surrexit ab ignibus Alba,
 Hic sub consulibus Respublica nata Tribunos,
 Ut Romana tulit Troiani sanguinis haeres
 Hac decus Italia Veneti Venus altera ponti
 Libertatis apex, fidei firmumque labantis
 Praesidium, quod nulla dies violabit. & qui
 Nullo unquam casu poterit violare vetustas,
 Non nisi conuulso terrarum corruet orbe,
 Nec nisi cum diris flammabit ab ignibus aether,
 Nam velut orta Venus pelagi spumantibus undis
 Vulcani flammis, Martisq; incendia temnit.
 Nec crinem metuit mutantis regna Cometa,
 Non coeli fulmen, non terra murmura, motus,
 Non pelagi fluctus, tempestisque sonoras,
 Nec patet insidijs, nullique obnoxia fraudi est
 Hanc nequit effossis penetrare cuniculus antris,
 Doricus haud ignis potuit consumere molem
 Hanc, neq; Gotthorū rabies, neq; Vādalus atrox,
 Hunnorum nec dira manus, sitiensque cruoris
 Attila, cuncta ruens nec Longobarda tyrannis,
 Non Ligures, non Turca ferox, Galli; propinquis
 Insultare vadis ausi, non Theutones armis,
 Vrbs duodena suo numerat iam sacula ab ortu,
 Lustra quaterna, duos totidē cum messibus annos
 Ex quo prima salo fundamina iacta fuere,
 Extructumque fuit templum sublime Iacobi
 Quod primum Venerus Riuo construxit in alto
 Ut Capitolina templum fundauit in arce
 Romulus, & spolijs primus decorauit opimis.
 Mox diuina Petrus pandens mysteria Roma,
 Vel Mamertini clausus sub rupe sacrauit,
 Sed & Latie, Veneta sic ultima in urbis
 Hanc & templum, nomen cui Palladis arbor
 Praesima

Laurentalia. 13

*Proxima forte dedit, nascenti occurrere Phæbo
 Cerne procul fanum, tepidoque afflariet Euro.
 Clauigeri senis est prima hic de marmore sedes.
 Anticchi primum qua sedit in urbe, secundam
 Roma colit cathedram, cuius nempe emula surgit
 Vrbs Veneto fundata mari dein laua per undas
 Lumina conuertens longo pomeria ductu,
 Extremumque latus videas naualia circum
 Caruleis prætenta vadis, & turribus altis;
 Et muris munita manent, panduntq; recessum
 Atque aptum portum redeuntibus equore nautis.
 Iste locus terno fluctus maris excipit alueo
 Ore patens uno, gemina quos tuere superbit,
 Præsidio stabili munitum, ac milite multo;
 Nec non ferrato calathrae obijce portis
 Sublicio inngit duo propugnacula ponte
 Indignante maris refluis feruoribus æstus.
 Terna quoque in triplices diuisa trichora recessus
 Apparent altè regali condita sumptu;
 In quibus artifices varij, varijq; labores,
 Hic spectare rudes valeas longo ordine stantes
 Pontibus, æquata ter centum fronte carinas,
 Quas seruant subitos inopini Martis ad usus
 Quarta hic cõgeries operum, quã magna rudẽtũ
 Materies vasta iacet hac contortolis aula.
 Hic longos funes, transfennas, carbasa cernas,
 Velaq; Threiciam Boream vincitura, Notburnq;
 Struẽtilibus congesta tholis uncosq; tenaces
 Remorum confusi illic spectantur acerui,
 Multaque vulnicis telis, stipata recumbunt;
 Atria tecta super. Ni olim mentita vetustas
 Effet vana Deos, seui hæc æraria Martis
 Credere, & equorei liceat penetrata Regis,*

Tot galea, clypei que caui, tot protinus enses
 Argolicas potuere manus armare, Phrygasque
 Ordine ibi pulcro distincta, locoque decenti
 Arma nitent longè, lateque capacibus aulis:
 Talia dum loquerer, bisse nas ictibus horas
 Indixere duo pulsantes ara gygantes,
 Malleus arisonus, quam dextra vibrabat uterque
 Horas alternis signabat pulsibus aris.
 Aspicio, mirorque foro, qua turris ad astra
 Surgit, & ampla adeo, celsa ut fastigia possint
 Lumenta acclini conscendere leniter actu.
 Hanc prope regales Venetorum Principis ades
 Marmore de solido constructa palatia cerno,
 Sacra quibus diui surgit contermina Marci
 Aedes, qua nihil est toto pretiosius orbe.
 Huius enim facies splendet marmore, & auro,
 Musivoque opere: hinc radiant fastigia Graijs
 Artibus, & fuluo signis distincta metallo,
 Multiplicique tholus surgens testudine pendet.
 Tercentum nitidis ades stat fulta columnis,
 Quas macula varia distinguunt, siue Laconum
 Rupibus excisa fuerint, seu Sinadis antro,
 Taygetine iugis, nec non Cerealis Hymetti
 Marmora ibi videns Lunensibus eruta venis,
 Quaeque metalliferis succidit Iberia campis,
 Quas distincta Phryges maculis misere cruenti,
 Canicie crispa Aegyptus, liuentia Lesbos.
 Picturata Lybes, guttataque Thebais auro,
 Alba Paros, maculosa Chios, variata Carystos,
 Versicolorque Thasos, rotataque murice Sidon,
 Et Thiros, & Nilus Tyrios imitata rubores,
 Et duri Oebalio viridantia monte Lacones,
 Angue coloratus spectantem pascit Ophites,
Vir-

Laufentalia. 15

Virgatique undant sinuosa volumina fluctus ;
 Quid pulcro Prasij laquearia fornice saxi
 Fulta , & mille locis emblemata mille colorum
 Vermiculata loquar tabulas imitantia pictas ,
 Arte figuratis insculpta roreumata saxis ?
 Pro foribus templi simulacra tuebar equorum ,
 Et viuis similes ductos ex are iugales
 Publica libertas quibus est signata , solutes ,
 Infreni & nullum mandentes ore lupatum ,
 Ardua queis cervix , caput acre , auresq; micantes ,
 Prægrandes oculi ; brevis alius , crispasq; cauda ,
 Queis iuba subsultans in fronte alludit , & armo
 Luxuriante toris , tergumque , & pectus obesum ,
 Spinaque lata duos diducit concava Lumbos .
 Spumofum mandunt aratis dentibus aurum ,
 Atque reluctantes freno fremere ora videntur .
 Indomitique furunt , generosaque colla reflectunt ,
 Acrius assurgunt pedibus , cursumque minantur :
 Hic nihil hinnitum præter , sonitumque , requiras ,
 Quem forte audires , posito si murmure venti
 Immotos sinerent tranquilla per equora fluctus
 Talem Actæa tuo Neptune impulsa tridente
 Fudit equum tellus , tales dedit alta Corinthus .
 Tales sculpsit equos Calamis , positoque peritus
 Praxiteles opus inceptum sessorum peregit . . .
 Talem Pellao iuveni Lysippa dedisti ,
 Qui quondam magno sub Principe cursibus acer
 Sic oculos , sic ferre gradum . sic ora solebat .
 Sustinet hæc sacra sublimis porticus adis ,
 Quinq; fores subse , & totidem qui continet arcus
 Vestibulumque sacri pandens penetralia templi ,
 Illinc Sidonio vestitos murice patres ,
 Purpureisq; stolis claros exire videbam ,
Regaliqui

16 Soteria

Regalique Ducem patrio cum firmate pompa
 Auratum cornu diadematis instar habentem
 Irs Senatorum magna praecunte caterua
 Ad litus, dominamque Maris conscendere puppē.
 Ante Sacerdotum graditur longissimus orda
 Diuinas sacris mulcentum laudibus aures
 Arguta resonat cythara concentus, & oris
 Mox acor lituum sonitus, clangorque tubarum.
 Vexilla sanse ducem discreta colore feruntur
 Alba notant pacem, bellum depicta cruore
 Purpureo, rutilum viola mentita colorem
 Caruleique maris pacis sunt signa sequestre.
 Hic ducibus Venetis vidi data munera quondam
 Pontifice à summo sellam, puluinar, & enseni
 Umbellamq; auro rutilant hae omnia fuluo
 Regum oratores inter grauitate seuera
 Dux vadit Veneta Franciscus Ericius urbis
 Purpurei proceres illum patresque sequitur,
 Et litus tetigere maris, portumque paratum,
 Illicet Adriacam conscendunt pontibus Argo
 Cum patribus Princeps, Regumq; Ducūq; potētum
 Legati, illustris pars non ingloria catus
 Celsa puppe sedet Princeps tabulata superna
 Purpurei tenore patres infernaque nauta
 Hi proni adductis findunt vada salsa lacertis
 Remorum equato libramine, & equora verrunt
 Certatim, verso canescant marmore fluctus,
 Et diducta crepant stridenti carula rostro.
 Dux Bucentauro vehitur, Venetusque Senatus
 Hinc, atque hinc illum gemina stipante triremi
 Ad subitos motus armisque, virisque parata,
 Qua diui surgit templum sublime Georgi
 Quaeque Soma schensum florent Gymnasia patrū
 Conti-

Laurentalia. 17

Cōrigna Antoni delubra in sinibus urbis,
 Qua circumfusus Carthusia lambitur undis,
 Qua procul urbe iacet non longo tramite tellus,
 Neptuni qua frenat aquas, fluctusque tumentes
 Frangit, & undisonas compescit cautè procellas,
 Ore fluentifono, quas turbidus Adria miscet
 Cum ferus inclusos emisit carcere ventos
 Æolus, & laxis prorumpere iussit habenis;
 Progreditur navis flammanti murice tecta
 Qua geminis munita salum subit ostia castris,
 Et raucis resonant tormenta tonantia bombis
 Euehitur Princeps verrentibus aquora tonsis,
 Utque altum tenuere rates, & nobilis Argo
 Incita remigibus salsas volat acta per undas,
 Summaque celsarum rarefcere visa domorum
 Culmina, & aëria sensim decrefcere turres
 Incipiunt, altis surgeis Neptunus ab undis
 Reginam pelagi venientem naue salutat,
 Huic latè egregium pulcro decus enitet ore,
 Et blande crispat molles leuis aura capillos.
 Nam neque cæsariem crinati stringere cultu,
 Colla nec ornatu patitur mollire retorto,
 Scintillantque genis ignes, tremulumq; per aquor
 Irradiat niueo susus de pectore candor.
 Hæc qualis turrata Phrygum Berecynthia terris
 Imperio gaudet, sustentat dextera sceptrum,
 Hanc prope pacificus surgit dominator aquarum,
 Bellipotensque Leo terrens rugitibus orbem.
 Ægæumque premit pedibus mare, Cretioa Regna,
 Quem nunquam audaces capitis demittere crines
 Cernere erit, niueis hunc virgo Regia plantis
 Mulcet, & aurato collum premit inclyta sceptro.
 Talis Monoceros, cuius fortissima cornu

Ni-

Nigranti fronts armatur, quo territat hostem,
 Virgineis gaudet se se submittere plantis,
 Virginis in gremio somnum, placidamque quietem
 Percipit, ista dedit secreti semina amoris,
 Natura, hacque fera est atrox innata cupido.
 Nouit adesse maris Venetus cum numina Princeps,
 Nereidumque choros salsas certare per undas,
 Protinus auratam iussit consistere nauem
 Sidonio testamque ostro, sartamque cupresso,
 Et pelago obuerti puppem, pandique fenestram,
 Inde altum spectat Dux magnus Ericius aquor.
 Imperio Venetis decimum qui praeiit armis,
 Ad solium meritoque absens regale vocatus
 Restituit pacem (terraque, marique fugatis
 Hostibus) & subuicium patrijs regionibus annum,
 Stans puppe extrema Princeps diademate cinctus
 Aurato cornu summa grauitate verendus
 Exorat superos, reddant connubia fausta
 Felices tadas, Neptuni numine fausto,
 Nox actis precibus, cunctisque fauentibus ore
 Fulgentem summis digitis, similemque cadenti
 Ostendens auro conclusam diuite gemmam,
 Hac ait, Imperij in signum veri, atque perennis
 Te mihi perpetuo coniungo foedere Dori.
 Annulus iste tibi sponsalis pignus amoris,
 Hac rata Rex pelagi nutu connubia firmat.
 Cum Ducis e manibus dicentis lapsus, amaras
 Annulus intrat aquas. Nautarum turba natantia
 Haecce subit, pelagi scrutatoresque profundi
 Praelia pro iacto miscant sub fluctibus auro.
 Urinatorum certamine pulsa resulant
 Litora cuncta, premit cymba vaga cymba propinqua
 Laque sub innumeris iacet aquoris unda phaselis
 Exori-

Exoritur clamor quo virum, clangorque tubarum;
 Iamque mari toto vocum concordia discors
 Auditur, placidis ludunt Delphines in undis
 Tranquillo Nereus attemperat aequore fluctus,
 Tum cursu certare rates, spumantia remis
 Marmora, percussos repetito verbere fluctus.
 Prospicio. Princeps Hymenais rite peractis
 Obversus repetit vicini littoris oram,
 Qua quamvis falsis pelagi quatiatur ab undis,
 Fons ibi dulcis aqua scatebris emanat ab imis,
 Cui latices pontus non intermiscet amarus
 Castaque non patitur Nais sibi Nerea iungi,
 Sic Arethusa suum servat sine labe pudorem,
 Dum fugit Alpei se depereuntis amores.
 Elea occultos penetrans telluris hiatus
 Æquore sub Sicula longo revoluta meatu
 Pura Syracusijs tandem caput exerit oris,
 Nicoles Princeps dictum de nomine templum
 Ingreditur pompa ingenti comitante Senatu,
 Et tria diuorum veneratus corpora in ara
 Conditamarmorea diuinum Numen adorat.
 Ac sacris adstat, peragit qua rite Sacerdos,
 Antistesque pius Marcella gloria gentis,
 Luxq; Somascheni catus Aloysius ingens,
 Nunc Sebenicensis praclarus pastor omnis
 Publica vota facit, soluitque in vestibus albis
 Talia post annum celebrat mysteria Vegle
 Roscius Antistes, quo Famagusta nepose
 Odrisium perpeffa inguin laetatur, primam
 Sed Latij, Graijque suum, Ibuscique roposcunt
 Si natale solum spectes, hunc Graeci iactant,
 At Latia, & Ibusca cunctis facundia lingua
 Afferit esse suum, famaque, de eiusque Somasche

Reli-

Religiosa cohors sacri commendat alumni
 Interea fufis precibus, facrisque litatis
 Dux Venetus Nauem repetit, procereſq; patreſq;
 Nobiliumq; manus comitum, freta carula verſat.
 Protinus adnixi magno certamine nauata,
 Spumanti pictos curuantq; ingurgite remos,
 Et rauco fonitu perfracta remurmurat unda.
 Dum ſibi reſpondent parili moderamine tonſa
 Vncta vadis abies celeri pede labitur undis.
 Talis Olympiaca tetigit quem gloria palma
 Ibat ouans voleri per plana, per ardua curſu.
 Talis iter raſit rapidis Scheneia plantis,
 Alite vel curſu victor Megareius heros.
 Incipiant illis humiles ſe attolleve turres
 Vrbs aperire ſinum, ditiorum culmina ſurgunt
 Stagna ſenex extrema premeus Antonius eadem
 Pandit ibi madidos qui longius exit in Aſtros
 Canities veneranda genis, intonſaque barba
 Mortales oculos, humanaque pectora tangunt,
 Aſpicio ſtructos Pario de marmore poſtes,
 Sub niueaque ſacros famulantes veſte miniſtros
 Quos inter Maripetrus erat, Laurentia Longa,
 Cui tua geſta dedi verbis deſcripta Latinis,
 Ederet ut Thuſcis eadem mandata papyris,
 Hinc propiore tholo fratres Sacra Tempa tenentes
 Proſpicio, queis nigra toga eſt, manicaque niuales,
 Calitis ante pedes ſoboles numeroſa recumbit,
 Quem Calaroga tulit Guſmana gentis honorem,
 Nec procul aſpicio templum venerabile Diui,
 Pannonio qui veſtus equo pietatis amore
 Ignarusque doli ſua pallia diuidit egro.
 Virginis admiror cultu pulcherrima templa
 Diuipara gremio centum complexa miniſtras,
Glauca

Laurentalia. 21.

Glauca sub extremis qua manibus aquora rauco
 Murmure sæpè fremunt, cõtra stat Numinis eðes
 Vnius, ac Trini, cui proxima templa dicata
 Theutonica stãt structa manu, patrib⁹q; Somasche
 Hec sunt culta manent, parrocho subiecta sed illa.
 Vltiore solo natiuo Diuus amictu
 Stigmata sacra gerit, Christus que corpore passus.
 Inflexitque viro, cui circumfusa ministrat
 Turba frequens exuta pedes, & fune recincta
 Et decreta patris seruat, cultumque propagat,
 Inde auersa sedet stadio submota virenti
 Virgineos soboles frontem vittata decore
 Porro equata Polo gemini fastigia fratres
 Alta tenent, plenis ubi passim caluus inerrat
 Porticibus catus nigranti tectus amictu,
 Alba sed obscura latitat sub tegmine vestis.
 Vicinã huic gemina consurgunt Virginis ades
 Crebra dedere illi quondam miracula nomen.
 Huic Formosa dedit Virgo, materque Tonantis.
 Obijcitur retro iuuenis, qui nuda recinctus
 Membra iacet medijs flammis, nec dira recusat
 Supplicia, admotumque rogam non sentit, amoris
 Scilicet atheri flammis melioribus ardet.
 Stat prope Laurentem suras nudatus, & vlnas
 Contectusque humeros, ventrisq; extrema rigenti
 Cortice demissi cui sunt pro veste capilli.
 Nimirũ hic ille est, celebrat, quem maximus orbis,
 Quique tuis eastum fatorum conscius agnum
 Iordanes immerisit aquis, vox aurea mundo
 Inclamat, properate viri, sit semita Regi
 Vndique aperta suo. Cali scrutata recessus
 Est auis inde potens, que nũc super ardua mundi
 Præpetibus volitat pennis, nunc lata relabens

His

His sacrata vadis sibi debita templa reuifit,
 Odiuum memoranda domus circumflua tellus.
 Ecqua nam superum non his simulacra coruscant
 Littoribus? sparsis en circum tempora canis
 Fatidicus vates, magnus cui voce Sacerdos
 Proditur ante diem terris, nunc sydera pulsat
 Vertice, & exhaustis uni cadit Ida metallis
 Dalmaticumq; latus, Chalcisque undosa resedit
 Miratur sua templa senex, miratur honores
 Feminæumque chorum, & plena sacraria diuis,
 Cui super imposito parua hac vacat ara, sacello
 Vicinam seruat proles Alpheia molem.
 Sed tormentorum bombus quatit eminus aures,
 Hinc oculosque rapit ratiū concursus ad urbem,
 Et Buccentauri reditus, qua puppibus ora
 Dalmaticis stipata solo curuatur in arcum.
 Excipit hac reduces Veneto cum Principe patres,
 Qui naue egressi repetunt regalia tecta,
 Tecta renidentis splendentia marmore, & auro,
 Arcibus athereis ritila certantia luce
 Talia spectantem sublimi ex ade Salutis,
 Verbaque cum socijs magno sermone serentem
 Sole sub ardenti sauis me corripit ardor,
 Exuritque nouo Febris mea membra calore,
 Nempe meos fixit telis radiantibus artus
 Arcitenens numen (medica quis crederet artis)
 Author nostra graui percussit corpora morbo,
 Tartareis egressa vadis tum Febris acuta
 Luce oculos perfusa graui, feruore maligno
 Funereum succensa caput, cui flammea collum
 Casaries vestit, dextram grauat ignea cuspis,
 Me petit, ardenti transfigit viscera telo,
 Proximus internas populatur flamma medullas

Pro-

Laurentalia. 23

*Proditur indicijs, geminatur anhelatus oris ;
 Fitque frequens pulsus, tristo rubor errat in ore
 Obstupui, quod in ade Salus cui nomina fecit,
 Aegrotis ubi Diua solet conferre salutem,
 Perdiderit me morbus atrox, cogorque repente
 Ardua sublimis fastigia linquere templi
 Divinae Triadique sacram me confero ad adem
 Molior est tardo vestigia languida gressu,
 Iamque mihi vires nimium crescente dolore
 Deficiunt; ager stratis decumbo, supinas
 Ad caelum sustollo manus, numenque precando,
 Auxilium caeleste peto, quo ferre libenter
 Lethiferum valeam morbam, vel quicquid Olympi,
 Regnator me ferre valit grauiora merentem.
 Soluerat occidui reuoluto cardine caeli
 Flamminomos iam Phoebus equos, noctiq; sequenti
 Luce abeunte locum dederat, cum, Febris adusto
 Sanguine pasta meos rursus succederent artus,
 Assidua que tabe furens per membra calore
 Insolito vires mihi pene absumpserat omnes.
 Protinus accerso medicum, quem semper honore,
 Prosequor, Hordanum, quo non praestantior alter.
 Morborum causas agnoscere, pharmaca vita
 Corporibus praebere agris, depellere morbos.
 Nouit enim quicquid valet ars Chironia quicquid
 Hippocrates, Auicena docent, ingensq; Galenus,
 Atque Dioscorides; nouit nouus arte Machaon,
 Quid contusa valet folijs viridantibus herba,
 Quid iuuat expressus quiuis radicibus humor,
 Nouitq; herbarum vires & nomina mille
 Quotque salutifera dant frondes arbore sylua
 Quot Patavina tenet medicas viridaria plantas.
 Corporis hinc abigit pestes, seu fluminis instar
Putri-*

24 Soteria

Putrida profluvies laxa decurrat ab aluo :
Seu nigra lethargi miseros submerserit unda
Torminaue insomnes subigant traducere noctes :
Siue repente oculi de vertice nube coorta
Caligent, auresque sonent , & succidat omnis
Membrorum moles : elephas seu turpe videri
Obducatur totum squammis , ac ulcere corpus .
Seu premat Inda lues patrijs infecta venenis :
Arida vel nimio pascatur membra calore
Febris, & in ventrem sitiens descenderit Hydrops
Seu formidentur lymphæ, seu vipera diris
Morsibus inspiret virus , seu mixta nouercis
Pocula pruinis tractim vestigia lethi
Corpore perfundant, ac turpent lucida vultus ,
Seu causis prognata alijs vis tabida morbi.
Ingruat , hec valido prudens mediamine Petrus
Tollit , ei ratio patet omnis certa salutis .
His lethi innumeros tutatus ab ictibus egros
In media potuit cymbam Styge sistere onustam ,
Atque Charontee preda auferre rapine .
Ergo vocatus adest nulli virtute secundus
Vir Petrus Hordanus , Medice nec deficit arti
Abstrusas morbi causas rimatur, & omni
Sollicitus cura crescentem auertere pestem
Pharmaca prescribit certis sumenda diebus ;
Fomentis stomachumq; iuuat , varijsque medelis.
Vtque repellatur cum sanguine noxius humor
Mox iubet incidi chirurgi cuspide venam ,
Me inuisitque frequens , nullo parcatque labori .
Sed medicina nihil prodest, nil sectio venæ
Indeprensa lues nam crescit ut hydra recisa
In capitum segetem, semperque repullulat; ingens.
Excruat mea membra dolor, medicamine nullo
Leni-

...
Hic non vult veritas...
Cetero quia...
Alterum...
Sed...
Primum...
Vt...
Iste...
Oppressus...
Vt...
Assunt...
Effugit...
Vt...
Inde...
Non...
Quod...
Poenitent...
Hac...
Me...
Italia...
Eridanus...
Quis...

Laurentalia. 25

Lenitur, Febrisque meci mala corporis hospes
 Irrequieta graui torquet mihi membra calore .
 Decrescente die languor crescebat, & astus
 Acrius urebat, vigilantia tepida noctes
 Bis septem duxere mihi, totidemque diebus
 Viscera continuo lethalis adusserat ardor,
 Ipsa videbantur mihi strata, ac lintea flammis
 Addere, & Ætnam flagranti culcitra pondus,
 Substravi corium capiti, sedare calorem
 Frigore sic tentans. Lauro Parnasside cincta
 Huc veniunt Helicone Dea, quatuntque nouena
 Lampade nocturnas flammis rutilantibus umbras
 Has inter vultu perulans Elegia propinquat
 Celsior assueto, sociasque hortatur, & ambit
 Alternum factura pedem, decimamque, videri
 Se cupit & medias fallit permixta sorores
 Protinus agnosco Musas venisse, iacentem
 Vt solarentur me, sed solamine egebant
 Ipsa, languentem simul ac videre, grauique
 Oppressum morbo mihi fata minante suprema,
 Vt nil iam prater lethum sperare liceret,
 Astonita mestis laxarunt ora querelis,
 Effusoque genas lacrymarum rore rigarunt,
 Vt mea sic tepidis laurus reuiresceret undis.
 Inde querebantur; medicam quod Delius artem
 Non sibi tradiderit, qua possent ferre salutem,
 Quod Medice inuētor qui dicitur artis, & author
 Pœoniam non ferret opem, quam passet, alumno.
 Hæc teneris mihi docta cohors arrisit ab annis;
 Me Parma natum varias duxitque per vrbes
 Italia, quascunque rigat regnator aquarum
 Eridanus fluxuque, Padus quos excepit alueo;
 Qui prope Fossanum Vesuli de vertice manans
B Currit

Currit in Adriaticum septena per ostia pontum ,
 Perq; urbes, quas Tybris aquis praterfluit, albus
 Narq; Anioq; Arnus, Tyrrheni & litoris amnes,
 Adriacaq; ora, Venetus Leo quasque tuetur ,
 Quas Aquila Anstrata, Estensis, Gōzagnaq; servat
 Quas Medicique Globi, Farnesio Liliaque Astris
 Iuncta Globisque ornant, & florida vere perenni
 Secta dedere orbi : nostra hac cecinere Camana ,
 Claraq; facta Ducum, fasces & bella, triumphos,
 Heroam laudes, clarorum gesta virorum ,
 Gentis Atestina praevonia celsa, trophaea,
 Arma Lodovici, iustum quem Gallia Regem
 Vidit Aquitanos sternentem Marte rebelles ,
 Terque Caledonias iaculantem fulmine classes ,
 Inde subalpinis renouantem praetia campis ,
 Mantoique diu tutantem Principis urbes ,
 Moxque per Europam totam, terraque, Marique
 Germanis, Belgis, Hispanis bella moventem
 Perpetuo tecum cecinerunt carmine Musa ;
 Ocnasque polo delapsa pacis in oras
 Gaudia, Campani Vesuvina incendia Montis ,
 Cum procal Insuetum spargens incendia belli
 Ferrea Mons peperit Ferratus secula terris
 Aonia dixere Deū mihi ; Nuper Adulphi
 Regis Hyperborei gelida bacchantis ab Arcto
 Praelia Theutonicos cum Casare gesta per agros ,
 Et centum captas armis victricibus urbes .
 Mox Datis Ariadae Cynorum Regis honores ,
 Longus Alexander Princeps, quibus ante refulsit
 Quo fatus aquoreas Lucas moderatur habenas :
 Romulidū, Venetumque patrum, Ligerūq; potētū
 Gesta magistratus, palmas retulere Camana ,
 Dandulea monumenta domus, gentisq; Sabella

Ro-

Laurentalia. 27

Romuleq, Venataque semel cognomine clarae,
 Dardanidum gentes, dadasque sanguino Regum,
 Et modo calicolum cruciatus Regis, & alta,
 Qui nostras proprio delent sanguine culpas,
 Italicis recidere madis, quibus ante secundi
 Isacidorum Regis psalmos, hymnosque canebant.
 Amphitheatra gradu, struxere pacta multo,
 Canoniamque novas Longi pratoris honores,
 Qui moleas iustis moderatus legibus urbes
 Iusticia populos, & cives pace beavit.
 Claraque cursumibus celebravit gesta Latini.
 Hinc mihi serpa comas Daphnea fronde sarores,
 Qualia post Tbemidis, dacta post Palladis iras,
 Astraque dedit Doctorum Cunctis patrum,
 Ferre videbantur cristis solatia lethi.
 Cum magis apta forent ferulis sexta crepessi
 Assueti, quod dantur membris decorare sepultos
 Carminibus laudata meis, celebrataque libris
 Flabat inermatis adstantis Metastasio capillis,
 Indomitoque gemitus laxabat fronta doleri,
 Quod non sanificis bromiari stansina parois
 Viderat, neque mos abrumpi monte labores;
 Sed magis. Anias inter dilecta forares
 Calliope, qua gesta libris heroica mundat,
 Qualia multa mihi eccecinat, dura membra valeris,
 Dissimulans agro conceptum corde dolorem
 His afferre mihi dedit solatia cepit.
 Maeste animo, laurens, diu cognominis, igne,
 Quom Deus ardeat, velut aurum, cruce probavit,
 Nunc imitare, licet, virtutem, rebur & alimen
 Pectoris inuicti, quo ferre incendia vivens
 Aere superpositus valuit mandante Tyranno,
 Eque pyra veluti Phoenix ardente renasci.

Sic ponit senium flammis Titanus alex,
 Mente reuolue rogam, dirum, exitiale cubile
 Vellibus intextum ferratis, are rigenti
 Compactaque instar cratis, cui plerimus ignis
 Subiectus diui Laurenti membra perussit;
 Iamque vapor serpens per viscera viua, per artus
 Strinxerat expressa sacrum pinguedine corpus,
 Altius assurgit dum viscera pascitur ignis,
 Imbuiturque sacro congesta hic pruna cruce;
 Ast ardens flammis Martyr melioribus intus,
 Constanti superansque animo, patiensq; dolorum
 Vincit crudeles caelestibus ignibus ignes.
 Elenat utque potest turgentia lumina fumo,
 Aetheraque aspiciens, flammae valuit immemor, ipsa
 Oblitusque sui caelestia gaudia toto
 Quo properat lethi securus, pectore versae.
 Omnia vincit amor, quo prolem diligit unam
 Numinis Aetheri, pro cuius nomine flammis
 Has patitur, quacunque pati tormenta paratus;
 Voluit & humana quantos pro genere dolores
 Pertulerit Patris eterni sanctissima proles,
 Ut generi humano clausum referaret Olympum,
 Ablueretque suo vos victima sancta cruore.
 Vulnera quanta tulit iuuenili in corpore virgis
 Casus, & horrificis redimitus tempora spinis,
 Affixusque cruci plantas, & brachia tranco,
 Atque manus ambas clavis terebratus acutis,
 Transfixusque pedes crudeli cuspide vitam
 Euidit, quam lato passifictum vulnere sacrum
 Pectus aqua latices, reliquo cum sanguine misit
 Ipsi etiam fletum Christi tunc funera montes,
 Saxaque diuisa sua doluerunt scissa dolore,
 Planxit, & infelito tellus concussa fragore.

Sol ferrugineo faciem velavit amictu,
 Exinctumque suum flerunt clementa magistrum
 Authorem Natura suum ploravit ademptum
 Morte sibi, Vitam doluitque iacere sepultum.
 Hac dum crudeli Laurentius igne crematur,
 Cogitat, hasque graves versat dum pectore penas,
 Ipse suos contemnit oians, superatque dolores,
 Iucundo fruitur sensu, gaudetque paruri.
 Aestivos veluti gelida si in valle calores
 Propter aque rivum, vel fontem propter amenum
 Vitet, florifero vel si decumbat in horto,
 Mollibus in pratis dulcem capiatue soporem,
 Quin circumstantum lacrymis rostantia cernens
 Lumina, solatur dictis sua damna gementes;
 Ne lacrymis tentate meas extinguere flammam,
 Quas ego, proponens summi mihi gaudia caeli
 Sponte, libensque fero, letusque hoc immolor igni.
 Victima celicolum Regi, pro crimine nostro
 Qui longè graviora tulit, nobisque reliquit
 Exemplum, calcata sequor vestigia Christi,
 Multiplicisque crucis speciem mihi ferrea crates
 Ista refert, qua tollor ego super ethera ab igne,
 Vectus ut Elias flammanti ad sidera curru.
 Hasce Deus flammam immisso nubibus imbre
 Protinus, & solo posset restinguere nutu,
 Cuius ad imperium pueris insontibus olim
 Igis in Assyrii Regis fornace pepercit,
 Hanc ego sed precibus sortem, votisque rogavi
 Ne Deus eripiat; nostri qua meta laboris
 Aeternam reddat nobis super astra quietem;
 Est breve quod patimur; brevis est non gloria caelo.
 Nos manet, eternum sed duratura per eum.
 Sic ait, & misti questos morte triumphos

Latius adit, summique petit Capitolia Olympi.
 Mortalem vitam cupiens auferre tyrannus
 Attulit huic vitam meliorem sine carentem.
 Infontem seuis hunc ausus perdere flammis
 Seruauit, cupidusque nocendi profuit igni.
 Immortalis ei parca est in funere vigas
 Deducere est cumulatius honor, et caelestibus
 Purpureos indeo proceres, qui sanguine fuso
 Pro Christo aeternam meruerunt funere palmam,
 Excalsequi hicimiles inuicem aethere solas.
 Tu quoque Laurenti nomen cum manere nativae
 Dispensare potens diuina forentis mensa
 Virtutem diui, moreaque imitare forentis,
 Qua Deus ipse iubet te ferre incendia febris,
 Illius exemplo proprios solare dolores.
 His me Calliope dictis solata iacentem
 Abstergit comasur lacrymas Regina sororum,
 Perfuditque meum mira dulcedine pectus.
 Hinc ego caelestis flammis accensus amoris
 Optabam grauiora pati, morboque dolores
 Ut Deus augetet, patiendi vimque petebam,
 Qua vel ferro queam medijs fornacibus ignes.
 Protinus accessit sermone diserta Thalia,
 Cui vigor ipse dedit nomen, florumque iuuentem,
 Et dictis ulero me sic affatur amicis.
 Pone metum Laurenti, non haec est ultima vita
 Meta tua, sed agenda tibi maiora supersunt.
 Quapropter tibi longa solas, ac vita potenda est.
 Hanc tibi fac poseant diui, quos ipse patronos
 Rite colis, meritoque pius veneraris honore.
 Numinis hoc siquidem maior sibi gloria poscis,
 Idquo libens superum precibus regnator Olympi
 Concedet, cui sacra litas mysteria ad arax,

Cum

Cuius sunt tibi membra vigens. Sp̄ concipe certā,
 Haud tua praecidens vitata stantina Parca
 Si diuos in vota vocas, quos Longa propago
 Edidit, auerxitque ardens ad sidera virtus.
 Exemplo sit dica tibi Laurentia, cuius
 Cognomen, nomenque refers, cum viueres inter
 Mortales, oppressa diu, vexataque morbis
 Ex hausto vira concopis, pharmaca nulla
 Tollere quos poterant, votis, precibusque salutem
 Obtinuit, qua rite Deo famulata beata
 In terris vitam duxit, multosque beauit,
 Ignibus aeternis quas demersisset Aeuernus.
 Vt moueant exempla tua te Longe patrone,
 Cuius facta libens audis, maneatque repostae
 Memae, breui Diua percurram carmine gesta
 Illustris genere, atque abstris virtutibus ingens
 Vxor erat magni Laurentia Longa Ioannis
 Insignis pietate viri, quos Regis Iberi
 Consilijs clarus pulera Sirenis in urbe
 Praefectus Catabri tractabat mura Regis,
 Gente satius Longa clarum cognomen ab Alba,
 Et genus Iliacum ducebat sanguine Regum,
 A Ioue Dardaniae gētis genitore supremo,
 Cui regnum fuit Neponis Troia, Latini
 Vnde sati patres struxerunt moenia Roma,
 Patricijsque suae liquere nepotibus Alba
 Cognomen. Latij moderati scepera, secures,
 Innumeras quondam Roma poperere triumphas,
 Postquam Tarquinium procul eiecerat superbum,
 Huncque reducentes Thascos cum Rege fugarnat
 Quando Fidesmatis infidas blarte repressit
 Tullius, exactis dacimo iam regibus anno
 Longa, anti Regis superant virtute trophaea

Quis domitis triplici quondam certamine Thuscis
 Alta triumphali standit Capitolia pompa
 Hic ubi Tarpeijs illustra nomina saxis
 Heroum descripta manet, atque triumpho,
 Que non Tempus edax, non inuidiosa Vetustas
 Abrodens consumpsit adhuc, sed musa loquuntur
 Saxa Magistratus, quibus hec domus alta refulsit
 Atilij Longi, qui primus in urbe tribunus
 Consulis imperium tenuit, monumenta leguntur,
 Hinc tria magnanimi gesserunt bella nepotes,
 Marte Capenate, Veios, domuere, Phaliscos,
 Eque Sybillinis petiere oracula libris,
 Auertere luem cum Lectisternia primum,
 Sulpicio defensa diu Capitolia Longo
 A duce quid memorem, Gallosq; ex urbe fugatos,
 Atque triumphatos Samnitas Marte feroces?
 Consulibus quid gesta canam duo Punica Longis
 Bella? triumphantem de victis equore Pœnis
 Volsonem Longum? Lybicas qui primus in oras
 Transmittetis Aquilas victrices intulit Afris;
 Quid Sempronidae referam certamina Longi?
 Qui Siculo Lybicas dissecit in equore classes,
 Romulides Hector Pœno congressus Achilli,
 Annibali Trebie hostili vada sanguine tinxit
 Mox Apennini radices, vnda coegit
 Ductorem Pœnum retro discedere, victum
 Hannonemque ferum Lucanie finibus egit,
 Quo centena tulit prostrato ex hoste trophæa,
 Haud genitore minor consul Sempronius alter
 E domitis pugna Boijs, Gallisque subactis
 Mille trophæa tulit spolijs decoratus opimis,
 Antiocho victa, Graias superauit & Alpes,
 Cepit & Herculeam claris cum menibus arcomi.

Nec

Laurentialæ. 313

Nec minus effulsit domitis Sempronius Aequis,
 Et cna victa dedit tellus Picena triumphum,
 Quo pugnante solo tremuit concussa profundo,
 Tempia moenta stetit, Roma qua victor in urbe
 In longa struxit Cassi ter Consulis ade,
 Pantaleonis ubi fumant nunc templa, vetustas
 Exquiliis inter, venerandaque vincula Petri,
 Nec Sempronias ætæ populos qui rexit Iberos,
 Ac Lusitanos indictus carmine abibit.
 Belligeras gentes hic Longa pace beavit,
 Mox Tartessiacis alter, Sol occidit oris.
 Diva genus trahit inde suam Laurentia, summa
 Quam meritis claram, virtus equavit Olympo,
 Laurigeris sed maior, quis Sempronius axe
 Empyreo fulget, sola qui voce liquavit
 Detestata sibi veterum simulacra Deorum,
 Et mox profuso restatens sanguine Christum
 Ad martyrii palma; lauroque decorus aures
 Aequavit summa pietatis laude triumphos.
 Sic virtute magis, quam sanguine claxa vetusto
 Gloria feminei sexus Laurentia pulcre
 Parthenopes magnis decoravit mania gestis,
 Virtutisque sua claris splendoribus Orbi
 Illuxit, par Astræ, que prima vagantes,
 Atque rudes homines socialis munera vitæ
 Edocuit, morosque animi componere fluctus,
 Iustitiam servare, piòs inducere mores,
 Et placare Sacris Cælestia Numina donis,
 Que patriæ sint iura docens, que iura parentum,
 Coniugijque fides, casto quis finis Amori.
 Non sic Admetum coniux Alcestis amavit,
 Mau solumque suum Carum Regina, sepulcro
 Acrio testata viri post funus amorem,

Ut pia Longa virum, dederat cui gratia nomen,
 Dilexit, pulchrosque parens, sua lumina, natos.
 Idque Deo confessa pijs post fata mariti
 Terra dedit, veluti Petrus responsa roganti,
 Diligeretno virum, generosaque pigra, cultus
 Ornamenta sui, natos, virtutibus actos.
 Sic Sempronias quondam Cornelia Mater
 In cultu natos numerans, in dote triumphos
 Coniuge defuncto spreuit connubia Regum.
 Vidit ut insolitum lumen splendescere terris
 Arbiter umbrarum, tenebrosi rector Aeterni,
 Antiquumque nova Longam virtute decoram
 Reddere pacatis Susrubia seclaque terris,
 Invidia exarsit, materque furoris. Eryx
 Tisiphoneq; iubet superas ascendere ad auras
 Et Longa tendere nocent, suisque ministrum
 Inflammare caelis, dominam quibus incerta pedibus
 Lethiferum miscens vino, dapibusque venenans,
 Nec moram praecipites imis è sordibus Orci
 Erumpunt Furis, cristas anguibus alas,
 Atque caput per inane moment, quo parte Vesane
 Eructat flammis, terramque ad sidera fumum
 Voluit inextincto baratro, Sirenis & orbem
 Invadunt, Longaeq; domum, quæ candida Virtus,
 Almaq; Pax habitas, bona gaudia, casta voluptas,
 Religio, moresq; pijs, iam limina viru
 Tartareo spargunt Diris, facibusque Ministra
 Incendunt pectus, dominam qua ferre momentem,
 Carpentem vitibus nequis, rabidumque furorem
 Inspirant sordi, furialibus acta colubris
 In scelus exardet, Stygisque accommoda fraudi
 Dira venena parat lectis è gramine succis,
 Vsa quibus Medea ferax, & callida Circe

Dici-

Laurentalia. 35.

Dicitur, & contum vita spoliasse tyrannos,
 Ast mutasse homines horrenda in mœstra ferarū
 Hęc ubi Longa bibis lethalis nescia fraudis,
 A Lantro qua nomen habet pellente venenum,
 Ima per offe fluxens. & toto corpore virus
 Sensit, & exuri lethali viscera peste.
 Sed quomodo inferro nocem vis dira nequinet,
 Antidoto sese rabiem frenante veneni;
 Longa tamen, meliora Deus cui fata referuat,
 Vt diuina magis se gloria panderet, egra
 Amisit vires, artusque immobilis hec sit,
 Omnibus & toto resolutis corpore nervis.
 Membrorum caret officio, cruciata dolore
 Languet, & expectat superis medicamentum ab oris.
 Iam medicam damnarat opem, cœlesti repescens
 Auxilium, Picena iubet se ad littora ferri;
 Nec mora Laurentium diis genetricis ad eodem
 Lœticia volitur genero comitante, salutem
 Hinc sperans, ubi virgo Deum genitura parentis
 Ex utero primum vitales venit ad auras,
 Mox ubi Virginei seruat florem pudoris
 Diuinam sancto concepit numine prolem.
 Hanc è Nazareis Galilee mensibus eodem
 Numinis etheri inssu per inane volantes
 Cœlicolum vexere Chori, longoque recursu
 Histrorum petiere plagas, quos Cassius olim,
 Edomuit consul Romanis inclitus armis.
 Hic stetit alma domus Tersacto ac Fluminis urbi
 Proxima, colle super celso, sed iurgia fratrum,
 Quos auri scelerata fames in mutua ferro
 Excidia armarat, rixasque exosa nefandas,
 Inde per aerios tractus ad littora venit.
 Picenis habitata tuos super Hadria fluctus,

Atque procellosos sedauit in equore motus .
 Laurete syluamque petit , mox strata viarum
 Pacis amans adijt Piceno in listore tandem
 Constitit ; hanc colles , & laurea sylua uident
 Exceptre sinu ; cesserunt robora & orni .
 Hancque salutarunt submisso uertice pini .
 Longa sacros ingressa lares , limenque verendum
 Cœlicolis prono veneratur poplite Diuam ;
 Et supplex lachrymis secum sic fatur obortis .
 Hęcine sãcta domus , Genitrix ubi Virgo Tonãtã
 Concepit , concepta prius sine originis ulla
 Labe , parente Anna , veteriq; imperia culpe ,
 Primus in orbe parens hominũ quã federe rupto ,
 Diuino commisit , eam generiq; reliquit ?
 Aeterni Solis nata hic Aurora reuexit .
 Immortale iubar Mundo sub paupere tecto
 Vixit digna polo regnare , & fulgere diuos
 Cœlicolas supra summãq; propinqua parenti
 Nil tibi nascenti , Virgo nocuere penates .
 Exigui , curatis trabibus non tecta micasse .
 O quoties fracto gemitu dum paruula vagis
 Emodulata sonos , similes hac tecta sonabant ,
 Sepe humilem dignata locum uenere sub istum
 Numina , sepe lares hac inuisere uerendos
 O quoties capiti fecere umbracula pennis
 Lustrarũtq; almam choreis cœlestibus adem
 Nunc cunis famulata tuis capita inflectebant ,
 Nunc calathis ueris fundebant lilia plenis ,
 Ipsa modo ad charam ridebas dulce parentem
 In Cilici ceu nata croco uaga purpura ridet ,
 Et modo uirgineis exurgens uera labris ,
 Huius pro lacte dabas libatis oscula mammis ,
 Nuncius huc Gabriel inopes intrare penates

Laurentalia. 37

*Iussus ab aeterno retulit genitore salutem ,
 Aeva nomen Aue mutans, & numine plena,
 Et nuribus virgo felicitior omnibus una .
 Diuitia superum cui se explicuere merenti,
 Dona Dei, & quicquid veniens sapientia Caelo
 Fert secum, & plenis exundans Gratia riuis .
 Authore hic rerum tactus ignara virilis
 Concepto, castum seruasti foeta pudorem,
 Vellus uti lana impenetrabile restitit imbri,
 Cū cirūstarent grauibus reliqua humida nymbis
 Sic rubus est Moysi flamma crepitante cremari
 Visus, at illaso mansere in stipite frondes .
 Hic tonitru medium veluti discedere caelum
 Vidisti, simul auricoma circumdata nube
 Sensisti, nullis est quod narrabile verbis ,
 Numinis omnipotens in te descendere Verbum
 Desuper afflatam leuiter spirantibus auris ,
 Exiguaque tua Deus est inclusus in aluo
 Paruulus, immensum dextra qui librat Olympū
 Quique tribus digitis appendens sustinet orbem .
 Fortunata domus, primis ubi Christus ab annis
 Vagijt , atque pia blandus dedit oscula matri .
 Ipsa pares stellis libabat frontis ocellos
 Ore alterna flagrans dulci praecordia amore.
 O me felicem, cui tecta sacrata subire
 Hac licet immerita, saxisque harere beatīs
 Ore, manu, genibus, non me laquearia Regum
 Aurea, non ostro paries, aurove superbus,
 Non gemma, varioq; solum quod marmore fulget;
 Non me vel quicquid pretij maioris avaro
 Terra sinu condit, vel parturit aequoris vnda
 Dedalea aut sinxere manus capiatue, trahatue
 Plus latere exeso, plus nudo, ac simplice cultus
Paruula*

38. Soteria

Paruula quo domus hac superat regalia tecta,
 Huic Deus ipse solo vestigia fixit, Iesus
 Et de sub hac infans lac suxit ab ubere matris;
 Hic paruo magnas voluentem pectore curas
 Aliger Empyrea stipabat ab arce fazellos.
 Authorem venerata suum coluisse feruntur
 Hos elementa lares, dum matua foedera discunt,
 Et certas seruare vices: his postibus altum
 Submisit Natura genu, fascesq; supremos.
 O dilecta Deo sedes, quam Tartarus horret,
 Et Caelum veneratur: ego si indigna sacratum
 Tango domum, ne Virgo meis irascere culpis,
 Quas abolere velim lacrymis manantibus ore,
 O ter felices lacrymae, quas ubere vena
 Manantes hac saxa bibent, qua Virginis ante,
 Mox nati pressere pedes, tactuq; sacrarunt,
 Diua decus caeli, nostra spes unica vita.
 Ne mites auerte oculos, frontemque serenam.
 Aspice, languentes artus, miserare dolores
 Assidue, quibus agra premor, resoluasque membra,
 Confirma virtute noua, pietatis obire
 Munera qua valeam, summo si grata Tonanti
 Mens mea, ne iaceam telluris inutile pondus,
 Aegrorum tu diua salus, pia vota precantium
 Exaudire soles, summoque offerre parenti.
 Hic ubi capta salus Mundi mihi redde salutem,
 Has caeli regina preces audiuit, & alnum
 Protinus orauit natum, cui summa potestas
 In Caelo, terrisque data est, ut redderet agris
 Amissas vires, agros sanaret & artus.
 Iret ut in patriam donis caelestibus aucta
 Sanaque Laurēti Laurentia ab ede redire.
 Annuit omnipotens genetrici iusta petenti,

Nec

Laurentia. 39

Nec mora sydereis, ut fama est, Christus ab oris
 Exoratus adit, dæna sacra tecta parentis,
 Nazareis uiuens coluit, quæ sedibus olim
 Et cum nullus ibi mystes, qui sacra liceret,
 Expetijt, quæ Longa, diu quesitus adesset,
 Opportuna sacris quod tempora lapsa fuissent.
 Ex templo sancti patuere sacneria templi
 Clausa prius, referante foras tunc nemine; mirum
 Fama canit. Christus sacra ualatus, amictu
 Ipse sacerdotum princeps, summusque sacrorum
 Rex, auroque, potens sacrum, procedit ad aram
 Ardentes luxere faces penetralibus altis.
 Virgo retecta piam, lustrat, sub imagine, gentem.
 Ritibus insolitis, qui nulla lege tenetur,
 Optabat quod Longa, sacrum, generumque rogaret,
 Ut sibi curaret faciendum, sponte sacerdos
 Æternus par agit, diuinaque uerba iacens
 Dicta paralitico reperit, quem surgere quondam
 Iussit, & ad proprios cum stratis ire paratas.
 Hac repetita sibi reputans Laurentia, morbo
 Quippe laborabat simili, currense, per artus
 Infelita uirtute, nono sibi membra vigore
 Impleri sentit, consurgit sana repente,
 Et præ lætitiæ lachrymas effundat, obortas,
 Innumerasque refert Christo, Mariæque parenti.
 Munera pro tanto gratas, donaria, templo
 Addit, & incolumis, firmis, vestigia plantis
 Figit. Parthenapes, repertentem mania, Longa
 Plausibus excipiunt ciues, lætisque saluant.
 Vxoris reparata salus hilaremque maritum
 Reddit, & attonitæ complet noua gaudia pectus,
 Nec multo post fata uirum rapnere Ioannem,
 Funera cui postquam persoluit iusta uirago.

Non

Non alium prater superum Laurentia Regem
 Adsciuit sponsum, summo & dilexit amore.
 Nam velut flammis Laurentius arsit amoris
 Ætherei flammante magis, quàm cratit abena
 Igne superpositus flagrauerit hostia amaris
 Noninis omen habens paribus Laurentia votis
 Pectore concepit diuina incendia flamma,
 Exigida queis hominum succendit corda, Deique
 Lumine plena nigri tenebras discussit Auerui
 Thesaurus velut ille sacros largitus egenis,
 Terrenisque opibus regnum mercatus olympi.
 Fundere pro Christo meruit cum sanguine vitã,
 Atq; coronatus lauro victrix, supremi
 Celsa triumphator Capitolia scandere Olympi;
 Sic fluuios manibus Laurentia fudit Iberos,
 Auriferique Hermi futuã & Gangis arenas.
 Terrenas commutat opes cœlestibus, illas
 Dum pia pauperibus donat, quas diuite sensu
 Longa donans longis cumulatauerat incrementis.
 Acceptasque Deo viros, propriamque salutem
 Corporis, & reliquum vita demouit, opesque,
 Hospitiumq; ingens curandis condidit agris,
 Quo nullum toto maius spectatur in orbe.
 Hic agrotantum curam suscepit, obitque
 Insanabilem, quos dura premebat egestas,
 Et male suada fames, varij morbiq; doloresq;
 Ungebant, turbas ex omni stirpe locoque
 Undeq; collectas summa pietate fouebat.
 Vilia sublimi non dedignatur obire
 Munera quaquo manu, sub pauperis ore latenti
 Obsequium prestare Deo sibi visa, iacentum
 Sternere nunc lectos, agrorum pocula labris
 Ingerere, & dapibus refouere salubribus artus,
 Vlcera

*Vlcera deterfa sanie curare, dolores
 Lenire, & feffos folari, ac demere curas,
 Ignitis gelidofq; animos accendere verbis
 Auiaq; ad patrium conuertere peffora cœlum.
 Forte per ardenres dum ferperet ignea venas
 Et paffim tetro vitiata cadauera morbo
 Sterneret atra lues, quam teri is fuderat O cius
 Parthenopes latè populantem mania peffem
 Non efl paffa fuos unquam penetrare penates,
 Sed procul hofpitiu, cui nomen turba virorum
 Incurabiliu dederat, diuinitus arceat.
 Tertia vbi Maria Francifci figna fecuta,
 Militiamque facram, dederat cui nomina pridem
 Diua, laboranti fada contage falutem
 Reftituit, fanta reuocatq; ad munera vida.
 Inuifensq; domi dictis vitalibus egros
 Solabatur, opem rebusq; ferebat egenis.
 Plurima languentium fanauit corpora, morbos
 Expulit & tactu, precibusq; ad fydera fufis,
 Affiduo concuffa quibus vel membra tremore
 Nutabant, tremuloq; gradu qui crura mouebũt,
 Ignea queis febris, vitiati aut corporis humor,
 Vel quibus illuies membris immunda fluebat,
 Vlceraue exefe ferpentia carnis hiabant,
 Vel tumefacta quibus rabie praeordia, & acrem
 Infincera fitim miferis exciuerat alius,
 Queis rigor immotos ftupidus fopinerat artus,
 Quofue animis captos agitans vexabat Erynnis,
 Vel quos obftrufi nulli itis cognita morbi
 Verfabat ftrato miferos difufa per artus.
 Sed prius enumerem, vaflo quot in equore fluctus
 Spumefcant, humiles quot inũdèt flumina cãpos,
 Quam quot opẽ vario morbo languentibus agri*

Diua

Diva tulit, quamquod validos, hilaresq; remisit.
 Solis ut ad mensam, cunctis qua rebus abundans
 Fertur, ad hospitium Longa vaga turba fluebat.
 Aegrotique inopes, & cunctis rebus egentes,
 Auribus, aut oculis capti, linguaue carentes
 Officio, imparibus nonnulli cruribus ibant,
 Et quacumque via se Longa ferebat egentum.
 Opperiens hanc turba frequens per strata iacebat.
 Hac miseris praebebat opem, cornucopia, aurea,
 Plenaque muneribus, manibusq; simillima spōsa?
 Caelestis manus huius erat, quae libera domo
 Spargebat, varijs nec tantum corpora morbis
 Aegra, sed insana vitiorum peste labantes
 Curabat mentes, scelerum tenebrisq; sepultos,
 Ad lucem revocabat, amans quam Rector olympi
 Sancta dedit nobis vitae praecepta gerenda.
 Saepe hac iustam divini nuntius iram.
 Averit supplex pulchra Sirenis ab urbe,
 Sirenes blandas, venalia corpora quaestum
 Illicita Veneris, Circes. nona monstra nefanda.
 Ad castos mores, vitamque reduxit honestam.
 Pertasas scelernaque lupas, vitasq; prioris,
 Inq; pudicitiae potestas discrimine sacris
 Inclusit claustris, quae religionis amore
 Aude sua, & sumptus possit, diuisq; sacra via.
 Et coniugio stabili iugiter, dae axis egentis,
 Et si qua gaudis abducere scortum requirit,
 Ipsa die Veneris Veneris invidixit, & misit
 Ne scortarentur stipendia soluit, honore
 Ince cruci affixi huc iussa mercede redempto,
 Saepe famens patiens iniuria longa solebat
 Ducere parca Ceres vultum praebebat, & vnda,
 Strata dabunt tabula sponsa vestigia annis.

Instituitque preces, & sacra piaenla nocte
 Rite ferenda: Deo pro manibus igne piandis,
 Subsidiū quibus ipsa frequens pietate ferebat.
 Iussit & iudici Nolani pulsibus exis.
 Hunc modo Christicole morem, ritumque secuti
 Indicunt sub nocte preces ex turribus altis
 Ter ternis: Campana sonant timuitibus era
 Ut Deus inferno defunctos liberet igne,
 Quos abolenda tenet labes purgante sub Orco.
 Hospitibus Longe peregrinisq; ampla patebant
 Tecta, quibus patres, quos dixit ab urbe Tente
 Ipse sodalitiū sacri fundator, & author,
 Moxque cuculligeros deuinctos fune sodales
 Assisq; patris vestigia sacra secutos
 Aethere ceu missas, & amicos Longa Tercantis
 Excepit, iussitque prior considera in urbe
 Paxthenopes, illis proprias concessit, & ades
 A stabulo dictas, noua ceu presepia Christi,
 Euphēbi templum Francisci cessit alumis.
 Quam superis accepta forent, quam grata Tonati
 Gesta pię Matris, miracula crebra probarunt,
 Victa quibus natura suos submittera fasces
 Sēpe coacta, suas vires confessa minores.
 Dona laboratę Cereris Laurentia sape
 Cęlitus obtinuit fidei virtute potantis.
 Ac velut e Cœlo prisci accepere cadentem
 Isacide mannam, deserta per inuia gressus
 Dum molirentur, sic Longa recentibus olim
 Panibus impleri meruit diuinitus, arcana
 Quam vacuum reparere prius stupuere refertam
 Mox Cerere ancille iussę largirię escam.
 Sic gemmi mali, quos nullus ductor agebat,
 Sed qui per cornos olim demisit erant.

Elię .

Elia, ac Paulo primis cultoribus escam,
 Annonam Longe hospitio vexere carenti;
 Forte ministrorum culpa cum nulla manerent
 Tunc alimenta domi, quibus ager catus egebat.
 Aemula Romulea Paula Laurentia, parque
 Birgitta meritis Solymas inuisere terras,
 Ex quo Nazaream lustrarat Virginis adem,
 Et Christi cupiens cunabula sancta tueri,
 Et tumulum vite venerarier, oscula saxis
 Figere, quia superi seruant vestigia Regis
 In melius vertit consulto numine votum,
 Namque Dei monitu solido de marmore templi
 Diuipara Matri Solyma de nomine dictum,
 Canobiumq; suis opibus construxit in urbe
 Parthenopes, ubi prisca sequens vestigia Clara
 Assisij diuina patris vexilla seute
 Virgineum coetum, quo nullus sanctior orbe est,
 Logibus instituit sacris Antistita perpes
 Pharnesij iussu sacras moderantis habenas
 Mauibus, & Petri postes reserantis Olympi
 Inda propagari cepit sacer ordo per vrbes
 Italia, quem Diua polo tulit auspice terris,
 Innumerasq; Deo peperit, pia germina, proles,
 Hinc Capuccinarum quas sic dixere, Sororum
 Religio creauit, nomenq; quod exijt Orbi
 Viribus exiguis primo, maioribus inde
 Auspicijs nulla que situm nimitante senecta
 Aeternam recipit ventura in secula famam.
 Sacra ministrabat Longa, socijsq; Tieneus,
 Ille Featini catus moderator, & author,
 Cui nomen Caieta dedit, Vicetia patrem,
 Abditaq; humanis mysteria sensibus idem.
 Sapius auditis Maria ex sermonibus hausit

Sen-

Laurentalia. 45

*Sensaque percepit sacris abscondita carthis,
 Hauserat absque libris qua numine Lōga docente
 Inde Tieneo clarus pietate Liardus
 Succedit, tui plena Deo Laurentia mira
 Fatidico cecinit venturi praescia, diras
 Bellorum flammās, atq; impendentia damna
 Parthenope, ardentis nimiumq; propinqua Vesuvi,
 Aemulaque Aetnaeis incendia saepe ruinis.
 Abstrusos hominum sensus, & mente reposta
 Lumine diuino perfusa videbat, & hostis
 Tartarei insidias, atque ignea tela Draconis,
 Et Stygias acies repulit caelestibus armis,
 Nocte, dieq; Deum precibus, votisque rogabat.
 Sapius affari dilectum visa Tonantem,
 Et Christi notas audire, & reddere voces.
 Mente subire polum, superasque assueta recessus,
 Empyreiq; frequens penetralia cernere Olympi.
 Humanos extra sensus arrepta, caducas
 Resq; oblita hominum caeli super atria mente
 Ibat, diuini praeustans gaudia Regni.
 Vidit ibi arcana, qua non humana referre
 Lingua potest, oculto nunquam subiecta, nec auri,
 Qua vix atersa mentes caelestibus oris
 Enarrare queant, illi commercia Caeli
 In terris aderant, quoties sub nocte silenti
 Sola reperta, preces tacito dum funderet ore, &
 Visa ab humo sublata leues pendere per auras,
 Et terris librata nihil debere relictis.
 Non socus ac animum regina liquentibus auris
 Summa tenet, solem dum fixo lumine cernit,
 Hinc hausit viuens olim mortalibus oris
 Lucis inaccessa iubar, immemorabile lumen,
 Numen ubi posuit sublata nube tueri,*

Cuius

Cuius ab aspectu cœlestia regna beantur.
 Hec spectata diu morbis, quos passa libenter,
 Constanterque Dei causa) velut ignibus aurum
 In terris vitam dignam cœlestibus egit,
 Palmaque ut aduersa mole inclinata recumbit,
 Pressaque ponderibus vitrix euadit in auras;
 Haud secus aduersas vires Phlegethontis iniqui
 Contempsit virtute potens Laurentia lauro
 Digna triumphali, quodque illi publica cura
 Imposuit pondus forti luctamine vicit.
 Omnia vincit amor cœlestis, cuius ab igne
 Saucia languebat summi pia sponsa Tonantis.
 Ah quoties illam cœli pius ardor adlegit
 Intima ab accenso suspiria corde trahentem
 Tingere pallentes natiuo murice matas?
 Ah quoties inter suspiria deciduus ros
 Labitur uber tim, gemitque e fonte liquidum
 Cor fluit in lachrymas, & dulcia mentis amatis,
 Murmurâ lingua oiet, vocisq; cadentis imago
 Interrupta sonat, blandisq; impulsa suspiriis
 Dilecti repetit venerabile nomen Iesui?
 Sub sacra Cereris specie quem diua frequenter
 Esuriens Cœli panem sumebat ad aras,
 Equè sacerdotis manibus vitalia liba
 Accipiens verbis his affabatur Iesum.
 Tunc igitur, cui iure pari concessit ab euo
 Orbem regnandum Genitor, cui machina Cœli
 Totâ patet, breuiorq; tamen, quâ que potis amplo
 Te Dormiri clausisse sinu, tu qualis olympo,
 Et quâ intus frugis sub nube reconditus arctus
 Hic ades? indignam dignaris munere tanto,
 Que mihi! aut vermis sum vili e puluere cretus,
 Tu sacer ille aries, quē quondâ vidit Abramus

Sup

Laurentalia. 47

Suppositum nati iusontis pro cade parca.
 Tu vetus ille agnus, quem gens epulata quotannis
 Cum festinata Cerere, atque agrestibus herbis
 Mandebat, tu liba sacros lectissima in usus.
 Tu manna è Cælo veniens errantibus, esca
 Dulcis & optatos referens cuique ore saporos.
 O nostram miserate famem, miserate labores
 Vno cum satores tot Diuam millia verbo
 Alituum celestum acies, super ethera quanta
 Cura tibi est, & quantus amor, tua viscera nobis
 Ut dones epulanda, cibum, potumque salutis
 Tu volucris nempe illa, tuo que sanguine pullos,
 Visceribusq; tuis terebrato pectore pascis.
 Salue vita hominum, non enarrabile munus,
 Per te melliflue rorant dulcedine mentes,
 Cordaq; inexhausto mellis torrente redundant.
 Teq; colunt, sancti nobis da pabula amoris
 O amor, è nostris animis sincera voluptas.
 Discute luce tua tenebras e pectore nostro,
 Facque cor ut nostrum radiorum mole refusum
 Multicolore pius imittatur luce columbas.
 O utinam superos anime domus induat ignes.
 Inque tuas abeat flammæ, ut veritatur ignis
 In faciem, viresque nouas quodcunque calenti
 Turbine corripitur: rapiant me incendia amoris.
 Et me Christe tui, si non indebito posco,
 Transfer in effigiem; nobis tuq; omnia supple
 Nos ubi deficimus, tu nos presentia firmes.
 Te vigeat presente omnis fiducia nostra
 Solis nota pijs vulgi inconcessa voluptas.
 Diuinis gaudens epulis fac ethera mente
 Concipiam, subitoq; orationi mihi corripe sensus
 Inque tui aspectu liquido ardens corde quiescam
Assere.

*Affere me Cælo, dum te sub pectore condo,
 Eripe me vinclis, & libertate perenni
 Me dignare poli, me cœtibus adde beatis.
 Talibus affari dominum Laurentia verbis
 Consuevit gaudens cœlesti accumbere mensa,
 Ardentemque animam diuina in viscera mentis
 Interiora vocant, stabatque immobilis artus
 Ac si functa feret vitalis luminis aura,
 Qualiter imbriferi degens in vertice montis
 Deficit exanimis vixq; amplius æera carpit,
 Hunc penes horrisono si decidat æthere fulmen,
 Inque ipsum transfusa Deum Laurentia viuit.
 Non viuit tamen ipsa, Deus sed viuit in illa.
 Cœlesti ambrosia, diuino nectare mentem
 Illa velut corpus dapibus pascebat inemptis.
 Vnde magis flammis Diuini ardebat amoris,
 A quibus, vt Phoenix vitali ardore perusta,
 Solis ab æterni radijs renouatur in eum
 Latatur moriens, iterum festiuus ad ortum
 Funera vitali mortalia scœnore pensat,
 Aethereas porro ad sedes Laurentia carnis
 Vsa satis laribus tam pleno pectore anhelat,
 Quam cui Iudeas votum contendere ad arces,
 Perq; vrbes Pharias iter haurit, & vrbe Canopæ
 Parthorum iaculis, contortoq; ocyor igne
 Currit iter, vota s; volans festinat ad oras.
 Ardentem fragiles artus, & corporis agri
 Linqvere pondus iners Longam, cœloque potiri
 Iamdudum meritam cœlestia regna beatas
 Transiit ad sedes perfusam luce perenni
 Rex Cœli frontemq; illi diademate cinxit
 Christus, & æterni concessit gaudia regni.
 Aethereo exceptam solio dignantur honore*

Omnes

Laurentalia. 49

*Omnes cœlicola plausuq; ardente canoras ,
 Exercent pleſto cytharas canuq; celebrant ,
 Haud ſecus eximitur dira dum ſede Leonum
 Fatidicus Daniel, & prima redditur aula ,
 Florentem nulla temeratus labe iuuentam
 Applaudunt Ciues, magnis, & honoribus auctum
 Suspiciunt , gratantur ei, gaudentq; ſalute
 Haud ſecus euicſto remeans Golliade Paſtor
 Attonitam Solymum ſtipatus milite in urbem
 Vadit ouans Cytharaq; ſonant. Super atria Cœli
 Birgitta nunc Longa ſedet Paulaq, propinqua
 Haud virtute minor, meritiſq; equalis utriq;e
 Primorum vel digna patrum transcendere metas
 Lucis inacceſſa diſuſo lumine fulget,
 Quasque preces longè fundebat nuper ad auras,
 Nunc patris aterni, quem cernit, fundit ad aures;
 Vreque poſt obitas clades, orbitq; nocentis
 Exilia, & Stigij depreſſa inſignia Monſtri
 Illic perpetuum titulis florentibus auum
 Cœlicolum ſociata choris agit atheris oris
 Sic hyemem poſt edomitam, ſecundaque nymbis.
 Tempora, florenti latatur ſydere mundus
 Solibus hinc multis, cunctiſq; nitentior aſtris
 Affuſit Maria paulò poſt funus Aerba;
 Quam Chriſto peperit monitis cœleſtibus olim,
 Contempto mundi faſtu , rebusq; caducis ,
 Ardua terrarum dum linquere mente iubebat ,
 Quam breuis oſtendens hæc ſit mortalis ad uſus
 Conditio, quam nos fluxos natura creauit ,
 Suadebat contra vulgi communia vota
 Temnere diuitias , perituroſq; orbi honores ,
 Et nihil humanis animo conſidere rebus .
 Ergo pios monitus , veſtigia ſancta ſecute*

C Ter-

Termuleanorum Domina Laetentia clavis
 Circumfusa caput radijs, diademate frontem
 Cineta, iubareq; alnum diffundens corpore toto
 Apparet, mortisque diem praedicit, & annum.
 Nec dictis est vana fides, nam tempore longe
 Praedicto felix Princeps mortalibus oris
 Decedit, regnumq; petit sublimis Olympi.
 Altera post obitum Longa se voluerat aethas,
 Cum tumulo positam Dina venerabile corpus,
 Quod non rabi dies ulla vitiatat, odorem
 Coelestis viola spirans; auctumq; capillis,
 Nec non ungue nona, & illa mirabile, in amplam
 Sarcophagum migrat, mox cenvedivina sepulcra
 Bracchia proterat, populo mirante, Ducisq;
 Termuleanorum corpus complectitur arde.
 Qua tumulo moriens se condisi iussit eodem,
 Ut, quo viventem terris dilexit, amore
 Exciperet sociam vitali luntine functam,
 Sic tumuli in partem Martyr Laurentius ignem
 Pro Christo passus Verraco conditus agro.
 Excepit Stephanum Solyma decus urbis, & orbis
 Defunctis eadem fuerat qua gratia vivis
 Durat, amorq; idem, vivit post funera virtus.
 Dina corpus adhuc viole fragrantis odorem
 Exhalat, quam summa colunt viridaria caeli,
 Illius ad tactum languentum multa salutem
 Membra receperunt, Erebiq; e limine plures
 Erepti vitam referunt tibi Longa receptam,
 Reptilia admotum dina? caput ulcera sanat,
 Qua sanare nequit medica Podalirius arte.
 Hinc Longa tumulum in gremio Sirenis amata
 Pauper aqua, dives fama Sibiribus adorata
 Advenietque dies tandem properantibus annis,
 Quando

Laurentalia. 51

Quando augusta manus, lectiq; ex orbe Senatus
 Purpurei proceres, secreta indagine ritus
 Cura quibus munire sacros, abolere profanos
 Incumbit, populisq; nouas inducere fastas
 Indigentem sancto te dignabuntur honore
 Cum triplici cinctus cinctus diademate crines
 Romuleus pastor, Petri successor, & haeres,
 Arbitet & Mundi qui subijcit omnia dextra,
 Diua Palestinis adde tua nomina fastis,
 Pictaq; thuricremas simulacra colenda per oras,
 Et niuceos statuet diuina frugis honores,
 Tum diues decorum magno certabit Olympo
 Æmula terra tibi, sumabunt templa per orbem,
 Ad tumulemq; tuum concurrunt vadique gentes
 Quas pinguis facunda solo Campania nutrit,
 Te populi lateque colent, qui Massica, quique
 Vsentem Sarnumque bibunt, qui sicca Tanagri,
 Quique habitant rigui felicia culta Galesti,
 Quos Atina potens, quos fertile pascit Aquinum,
 Quas Praeneste vetus, quos mater Aricia & Alba
 Quosque suburbanos vetus Ardea mittit ab oris,
 Oppida Samnites clari montana relinquent,
 Sulpicinus Consul Longus qua Marte subegit,
 Quae domuitq; ferax Latys Sempronius armis,
 Et qua Romana ductis ex urbe colonis
 Impleuit Consul Sempronius, atq; Triumuir
 Fuluius, Æneada Longa cognomine clari
 Spontumq; ferent mox thura Sabæa sepulchro,
 Et meliora tibi, quam Laurentalia sacra,
 Romulea altricis, statuent de mare Quirites.
 Hinc quantum Longa quondam petiisse salutem
 Corporis agrotas resoluta profuit artus
 Cernere Longa potes, si quidem nec tanta tulisset,

Nec tam praclaris, nec tam sublimibus actis
 Numinis aeterni famulata fuisset honori;
 Unde sibi ac multis caelestia regna paravit.
 Reddita depulso morbo nisi sana fuisset;
 Attulit innumeris ast qua sanata salutem
 Hanc quoque Longe tibi reddet *Laurentia*, cuius
 Inclyta *Niliacis* mandasti gesta *papyris*.
 Hanc pete, & accipies, aderit tibi diua roganti,
 Ne dubites, viresq; tibi mox reddet *ademptas*,
 Inde tuos poteris iustos complere labores
 Hisce *Thalia* mihi verbis peruasit, ut ager
 A Diua auxilium peterem cognomine *vita*,
 Dixerat, & reliqua dictis plausere sorores;
 Mox *Semproniana* spectarunt *praelia Longi*,
 Picta meo videre Deae qua fortis *ubili*
 Carminibus tum scripta meis; placet illa referre,
 Heroem qua gesta canit *praclara*, *Camenas*
 Ut me quem norat simili gaudere *Poesis*
 Consolaretur, curasque auerteret *egras*,
 Importuna mihi quamuis tunc ista putarem,
 Quem grauiora mea premerent *discrimina vita*.
 Submissa sed voce canit, fastidia nobis
 Ne croet, ut *Longus* certamine *victor equestri*
 Euderit *Annibalis* turmas *Phaetontis* ad *amnem*,
 Romulida qui tela vibrans *Iouis* armiger *ales*
 Fulmina *Tarpeio* longè *incolatus* ab *axe*.
Punica fulminei ter fregit tela *furoris*,
 Ter *Simoenta* *Pado*, *Xanthum* *Trebieq;* *crucenensis*.
 Flutibus a *quauit*, *Troianaq;* *castra* *Latinis*.
 Soluerat *Ausonias* *Poenorum* *incurfibus* *oras*
 Cum *Siculo* accitus per *cerula* *longa Peloro*
 Ad *Trebia* venit *fatig* *argentibus* *amnem*
 Longo errore *via* *Ticini* ad *littora* *fractio*

*Scipiada laturus opem, cum milite fesso
 Constitit & Trebia postis trans flumina castris
 Proxima Gallorum populantes predia Poenos
 Aggressus primum certamine fundit, onustos
 Et spolijs spoliat, pradisq; recentibus hostes;
 Annibalemq; suis effuso Marte ferentem
 Auxilium terrore fugat, fugientibus instat
 Fulminis instar agit, sternitq; premitque ruentes,
 Qualis in aduersas quercus si quando procella
 Incubuit Borea gelida bacchantis ab Arcto.
 Oppositusq; Notus conspiret praelia miscens;
 Frondea tecta gemunt, ramique furētibus Ausis
 Dant gemitum attriti, concussaq; plurima capis
 Glans cadit; ingentes auulso stipite trunci
 Labūtur, pereunt hostes, quot & horridus Anster
 Decutit arboribus frondes, aut nubibus imbres
 Dejicit, aut voluit fluctus, aut torquet arenas.
 Consul Atilius cognati signa secutus
 Inclutus, & domitis olim Sempronius Aquis,
 Picenisqua Sophus, iuris prudentia nomen
 Cui dedit, Alba suum cognomen Longa vetustam
 Cassius, Aurelius, Pompeius fulmina belli;
 Sulpiciusq; iugens Poenos victricibus armis
 Prosternunt, aciēq; metunt, mediumq; per agmen
 Limitem agunt quocunq; volant, nec tela, nec enses
 Intrepidi metunt; Pœnos dare terga coactos
 Magnanimi proceres urgent; quos Brixia mater
 Auxilio misit fortissima pectora bello,
 Hos Semproniiades Aquilis victricibus addens
 Herculeæ gentis spectato robore, & ausu
 Amphitrioniada magni monumenta parentis
 Pro Clypeis pictos iussit gestare Leones,
 Quos Longi gessere prius, quam mœnia Roma*

Poneret ad Tyberim Remo cum fratre Quirinus.
 Romulidum primis victoria fauorat ausis.
 Cenamantum victus virtute, ac viribus hostis
 Insidias parat, atque dolos componit, & astu
 Callidus incautos inuadit mane Latinos,
 Marte fatigatos, multaque labore vicarum,
 Ieiunosque diu, quas nulla refecerat esca,
 Frigore constitos, madidasque calentibus igne
 Atque cibo Penis, oleaque fluente perunctis,
 Quos intempesta pugnae dux nocte pararat.
 Vix Aurora polo surgens dimouerat umbras
 Nobis, & albenti consperferat aethera luce,
 Improvisus adest cum Poenus, & agmine fulta,
 Et iactis iaculis è castris elicit hostem
 Dux equitum Mago Romanos Marte lacessit,
 Moxque fugam simulacris Numidarum more sequentes,
 Trans fluminem ducit nocturnis imbribus anctura
 Romuleos equites, hostili fraude reuocet.
 Hos reuocet Consul Lavinium qui laudis avarus.
 Mensus ab euentu reliquis discrimina belli,
 Impatientisq; morae, stimulant dum prospera veritas
 Ardet inire manum, socius secl' Scipio pugnam
 Detrectat, grauiora timens sibi vulnera primis,
 Longus ac assuetus palmis victricibus heros,
 Quem non mille acies, non mille pericula belli
 Deterrent, quis ductor, ait, quis terrens urbi
 Iam superest consul? quanta alaxa restat in armis
 Sicania? Ex omnes Lacia, Daunique nepotum.
 Cenamantumq; manus adsunt, & praesua poscunt.
 Quod cupiunt omnes, unus collega monatur,
 Tristius agrotans animo, quam corpore Consul
 Consilioque carens, senio, ut merore fatiscit.
 Nos intra Italiam, vel castra timobimus hostes,
 Quos

Quos nostri domare patres Carthaginis alte
 Mœnia pulsantes? quorum captiua triumphans
 Manlius adduxit Longus tot millia in urbem,
 Nasæ solo patrio pelli patiemur, ibero
 Exclusi, & nostra victores urbe potiri,
 Quos modo parva docet vinci victoria posse?
 Dij prohibete nefas tantum, vel dedecus armis.
 Ausonia, meliora iuuat sperare, nec vsquam
 Cedere, vos socij fidissima pectora Martis,
 Qui mecum Siculo vicistis in aquore Poenos,
 Nunc terris maiora manent ex hoste trophæa,
 Si faueat fortuna meis non inuida ceptis,
 Quare agite inuicti, mecum grauioraq; passi
 Aduersus Poenos, vos acri accingite pugna.
 Me duce de Pœnis iustas exposcere poenas
 Tempus adest, siquidem nos ultro prouocat hostis.
 Ne Latius uallo miles debere salutem
 Fas putet, aut clausas pulsari cuspide portas.
 Ite, aperite uiam ferro, vos fortia fortes
 Facta decent, ignaua alij sint otia cordi.
 Quorum præclare nullus præcordia laudis
 Tangit amor, nulla ad magnos spes suscitatur ausus.
 Infelix animæ uinas, natoq; salutem
 Acceptam referas pugna cecidisse decorum est,
 Aut uitam patria pro libertate pacisci.
 Vos ò Canomani quorum uicina teruntur
 Arua, flagrantq; diu Libycis populatibus agri,
 Indote si dignum patria se sanguine prestans
 Robur inest uobis, totis nunc uiribus arma
 Sumite, & è uestris depellite finibus hostes,
 Herculeumq; genus, uiresq; ostendite factis.
 Hac ubi dicta dedit Consul, uolat aggere aperto
 G 4 Primus,

Primus, & armipotens animis Deus incidit ardor
 Bellicus, armigeras accendit in arma cohortes,
 Tunc simul ære cauo sonuerunt classica Martem,
 Raucus & increpuit stridenti murmure clangor
 Romulei erumpunt equites, peditesque sequuntur,
 Quo Consul clamore vocat, quatit aura comantes
 Cassidis auricoma cristas, humeroque resulget.
 Sanguinei patrium saguli decus, emicat auro
 Vestis, & Herculeum pratendunt signa Leonem
 Inuictis manibus, fato & victoris ahenò
 Frustra luctantem pedibus, cœloque mimantem.
 Hunc ascendentem Clypeo gessere nepotes.
 Irruit in Poenos Consul, quaque obuia densos
 Arctat turba globos rumpens iter aquore fertur
 Ac velut horrendum currens per nubila fulgur,
 Obstantes aperitq; manus, densasq; phalanges
 Incerto terrore fugat, mediumq; per agmen
 Sternit iter, Poenosque metit mucrone cruento
 Nec secus, ac messor flauentes inter aristas
 Obuia quaque secat, qualis vis dira corusci
 Fulminis, & dira rapiantis cuncta procelle,
 Quia nemus umbriferum saepe ab radicibus imis
 Sternit humi, secumq; rapit tecta alta, domosq;
 Haud aliter quacūq; furens premit agmina Cōsul
 Dissipat hostiles inuictò Marte cateruas,
 Perculsasq; ruit trepida formidine turmas
 Protinus immixtis exercitus omnis habentis
 Urget equum pressis calcaribus, ille repente
 Currit in obstantes, & peltore pectora rumpit,
 Marte furunt acies, peditem pedes obuius urget,
 Atque equitem congressus eques, clypei q; resultat
 Impacti clypeis, collucent fragmina arena.
 Percussa resonant galea, strepit ensis acumen
 Ictibus,

Laurentalia. 57

Ictibus, & sonitus vasto circum undique campo
 Intonat armorum, bellantiū it sanguis in amnes.
 Horror ubique ingens, oriturque miserrima cedes,
 Corporibus sternuntur agri, fossaq; redundant
 Sanguine, & arua natant effuso plena cruore.
 Excussos equites equus, & super arma volutus
 Aerisonis Dominum pedib. proculcat, & hostem.
 Armaq; corporaq; & miseranda in cade virorū,
 Semianimes voluntur equis tremat obruta tellus
 Grandine missilium, iaculis syluescit acutis.
 Fit cades, hostesque ruunt, urgentq; premuntq;
 Se se mista acies, & coeco Martis amore
 Incertę fluitant, vel turbine mentis adacta.
 Neutra tamen penitus cedit Pars, utraq; pugnat
 Vtraq; persistit, non deficit ardor utriusque,
 Pugnat ubi Consul glomerare incendia belli
 Visa cruentato sauit Bellona flagello.
 Cynthius arcitenens lathalia spicula vibrat,
 Fortis Atlantiades Cyllenide dimicat harpe,
 Amphithryoniades nodosum robur, & arcum
 Sollicitat, clypeo sauit, Marsq; ense cruento.
 Non mihi centenis resonent si vocibus ora,
 Tot cades narrare queam, quos dextra magni
 Consulis, aut contra Tyræ furor edidit ira.
 Talis Bistonis latè Gradivus in oris
 Offibus albentes, & euntes sanguine campos
 Belligeroq; premit curru, telumque coruscant.
 Sternit & aduersas horrenda strage phalanges,
 Dum ridet Bellona, videns laniata rotari
 Membra & nodosa caput à ceruice reuulsum
 Aera per vacuum iactari, & braechia, & armos,
 Disiectosq; pedes sine nomine corpora trunca
 Annibali congressus Eques noua prælia miscet

Longus, & obstantem ferro promit, urgat, & instat.
 Fulminis instar agit, tanto si fulmina Cælo
 Dissuleant tonitru, quanto Dux turbine Poenum
 Alter ut Aeneas Turnum, vel ut Hæctora Achilles
 Obuius ense quatit, quatiturque, per æra credas
 Is marè, aut Rhodopè cõcurrere, & Ossan Olympo,
 Aut maris Euxini tumidis Symplegadas undis
 Concurrere putes, Cælum miscere, solumq;
 Fulmineo mucrone latus Sempronius hostis
 Perstringit socio compensans vulnere vulnus
 Scipiade inflictum, pugnaq; recedere cogit.
 Exoritur plausus, victorq; Latinus ubique
 Clamatur Consuli quamais fors inuidia magnis,
 Æther, hyemsq; rigens, tempestaq; horrida cæli,
 Noxq; supernationis vittricia ferta merenti.
 Abstulerint, fessaq; via, pugneq; labore,
 Ieiunus, pluuiaq; madens, & frigore pressus,
 Parq; animis hosti miles, sed viribus impar
 Post Elephantorum ferro prostrata gygantum
 Corpora mole graui celsas æquantia turres
 Deserit infractus pugnam, pars castra requirit
 Interclusa vadis Trebie, mediumq; per amnem
 Imberibus affiduis, niuibusq; cadentibus auctum
 Dum natat, armorum depressus pondere miles
 Mergitur, & gelidis vitam deperdit in undis.
 Obluctantur aquis, aduersaq; flumina rumpunt
 Multi equites, fluminis contorta rapacibus undis
 Armaq; cornipedesq; vorat, quibus ira pepercit
 Hostis, equi voluuntur aquis, fortissima passim
 Corpora tempesta rapit improuisa natatu.
 Hæc ubi prospexit Sempronius, azmina magno
 Respectans clamore vocat, reuocatq; ruentes
 A fluuio turmas, suuio mediõsq; per hostes

Laurentia. 59

*Impete rumpit iter, veluti per nubila fulmen.
 Insequitur generosa phalanx, exercitus omnis
 Hostibus, attonitis dextra, lænaq; fugatis
 Nocte petit Consul Troiano structa Placentæ
 Moenia, Romuleis Urbem munitq; Colonis,
 Quos nuper Longus Tyberina duxit ab urbe
 Attilius pulcræ Romanus, & incola Parmæ
 Cassius, unde genus Longi duxere nepotes
 Incluta qui Parmæ decorarunt moenia ciues
 Sanguine Romuleo clari, palmisque trophæis
 Ingenio, & fama cel. bres, ut Cassius olim
 Parmensis Vates Thusco feruentior amne.
 Heroum quis gesta, tulit quos Cassia Longa
 Progenies, celebrare queat, fascesque, decusque,
 Vnde genus duxere patres, quos Adria, Ateste,
 Ac Regina maris tulit, urbsq; Anthenoris ingens,
 Quis Senoproniadum valeat decora alia, trophæa
 Meonia causare tuba, fidibusque Latinis?
 Talia narrantem, cum dicera plura parantem
 Gesta virum, Musam reliqua monuere sorores,
 Ut finem faceret, sineret requiescere fessum,
 Meque laborantem, non hæc sibi carmina tempus
 Postulare, sed lacrymas, suspiria, vota, precesque.
 His dictis patrij petiit cacumina Pindæ.
 Octo lustra quater post secla quaterna fluebant
 Virginis à partu, Tauri signoque relicto
 Prima subintrarat Geminorum sydera Phæbus,
 Extuleratque caput solita splendentior axe,
 Iunoniq; sacri mensis fulsere calandæ,
 Quando laborantem morbo me sauior æstus
 Corripuit, peregrina tulit mihi flamma calorem
 Insolitum, celeres iterant incendia pulsus,
 Fernor anbelantes fauces exasperat artus,*

Excoquit atra lues . Nefsi vitiata cruore ;
 Haud secius Alcide fertur populata medullas
 Vestis , & Enceladi latus ardens Ætna perurit ,
 Urget anhela sitiis generant fastidia , edendi
 Est cui nullus amor , vomitumq; alimēta , dapesq;
 Instabat , fatumque mihi , iam terna supremum .
 Parca minabatur , librauerat Atropos artus .
 Fatalem sectura colum ; potuitque videri
 Ast non esse ferox . Nam Dini dicta secutus
 Ambrosij suadentis opem deponere diuum ,
 Hosque precatores adhibere salutis ; ut orent
 Cœlicolum Regem , nos morbo ut liberet agros .
 Id Musa suadente mihi prope fata tuenti
 Supplicibus Longam palmis , ac corde rogavi
 Ut mihi ferret opem , qualem dum viueret egris
 Insanabilibus pia mater ferre solebat .
 Ut me languentem aspiceret , quem tabida febris
 Vexabat prohibens vllam sperare salutem .
 Annuit illa meis votis , precibusque , labores
 Et miserata meos subito stetit ante Tonantem
 Cuius ab aspectu , vultuque beatus ameno ,
 Orauitq; Deum Longo ut mihi longius esset
 In terris auum , quo deseruire Tonanti
 Longius & lachrymis valeam comissa piare ,
 Atq; Dei causa quoscunque subire labores ,
 Annuit omnipotens summi regnator Olympi
 Virtutemq; poli demittit ab axe , Saluti
 Cui nomen sacriq; manet custodia templi
 Quod Veneta nuper construxit in vrbe Senatus
 Diuina templis Triadis , Gregoriqu; propinquum
 Virtutum Regina salus , cui viuidus oris
 Perpetuisque vigor , magno indefessa labore
 Inuigilat , mundique bono , rerumq; quieti

Semina

Laurentia. 61

*Semina concordii pugnantia fadere iungit
 Corpora tutatur, morbosque expellit, & arces
 Ut nostros demissa polo peruenit ad ades,
 Insolita mastos hilarauit voce penates,
 Inde salutiferis spargens mihi voribus artus
 Latitia impleuit mira dulcedine pectus;
 Depulit & subito populantes membra furenter
 Morbiferi vires hostis, lathaliaque arma,
 Indomitam febrem, morbumque fugauit ab agris
 Artibus, excessit toto de corpore languor,
 Cognatum redijt membrisque ad pristina robur
 Munera decessit purgato è pectore bilis.
 Protinus in tenues labes dissoluitur auras,
 Vis animique redit, discedit pallor ab ore.
 Sic clara exoriens calum Sol luce serenat.
 Sic pater Oceanus ventis agitantibus undas,
 Austrum dum Boreas oppugnans praelia miscet,
 Atque Eurus Zephyrum, magno mare fluctuat astu,
 Exerit ille caput, ponunt fera flamina venti,
 Æolios repetuntque specus, tetrasque cauernas,
 Tranquillus ridet pacato murmure pontus,
 Proripio è stratis corpus Virtute iubente,
 Hacque ferens aliam sanus me consero ad adem
 Vicinam templo, gelidum qua conspicit Axem,
 Affulsit mihi Diua Salus, vultuque sereno
 Hos blando dedit ore sonos; age Longe perennes
 Laurenti Longa grates, que Diua supernis
 Sedibus huc mittit me, languida membra vigori
 Ut tua restituam, iubeamque valere, libenter
 Quod facio, mandante Deo, diuaque patrona,
 Qua tibi propitium numen pia reddit Olympi,
 Noueris utque tibi Longa exorante salutem
 Esse datam, perpende modum, tempusque, diemque.*

Quo

Quo morbus languente tuo de corpore cessit .
 Laurigereque Dea cessit Libitina triumphis ?
 Nempe die , quo sacra inter mysteria Christus
 Numinis aeterni proles , quum degeret inter
 Mortales , hominem legitur iussisse iacentem ,
 Et nervos toto resolutum corpore sanum
 Surgere , ferre suum stratum , mox ponere gressus .
 Ille suam surgens cum strato tendit ad adem .
 Hac cum verba olim Laureti Longa legentem
 Audiret superum Regem , dum sacra litaret ,
 Vt pia fama refert , magna genitricis ad aram ,
 Picenis Laureta dedit cui nomen in oris ,
 Protinus exilijs simili qua nempe iacebat
 Afflictata diu morbo , viresque recepit ,
 Et sanata Deo grates , castaque parenti
 Reddidit , intacta Christum qua gessit in aluo ,
 illa Deo post haec semper famulata beatam
 In terris vitam duxit , pietatis & omnes
 Implevit partes , & opem pia mater egenis ,
 Egrotisque tulit , Xenodochia struxit & adas ,
 Virginibusque sacris canobia , templa dicavit
 Regina superam Solyma de nomine dicta ,
 Dives opum sibi parca fuit , sed prodiga egenis ,
 Religione Deo donec se , & cuncta sacrauit ,
 Nota Deo prudens semper benefacta tegebat ,
 Dissimulansque premebat humi se sponte iacentē ,
 Attamen usque sua lucens virtute micabat ,
 Attollensque facem dextra vibrante coruscantem
 In tenebris mersas vitiorum lampade mentes
 Lustrabat , rectique vias monstrabat , & aequi ,
 Obiitumque sibi superis referebat honorem .
 Talia dum Venetis Heros prestabat in oris ,
 Insubrumque plagis , (cuius tu signa secutus .

Es)

Laurentalia. 63

*Es) decas Aemilia gentis, Venatique Senatus,
 Prodigijs paribusque nitens diuinitus aucto
 Pane famem catus mirè saturauit egeni,
 Corporibus pepulitque luem, morbosque medella
 Exsortes, agrisque diu famulatus Olympo
 Innumeros conuertit, humi qui fixa tenebant
 Lumina, venalesque lupas in sacra coegit
 Claustra, pudicitia vota seruire Tonanti,
 Qualia Parthenope Laurentia scorta piavit.
 Entheus, atque animo superas abreptus in oras
 Longa senescentes ieiunia duxit in annos,
 Tu quæ, ue Laurenti diua cognominis, alnum
 Cuius habes nomen, mores imitare beatos,
 Namque salutiferi roris virtute solutus,
 Febris ab ardore, ut laurus longæua, repulsa
 Sideris æstiuæ rabie siccante viresces.
 Hac vobis dicta dedit, letum me diua reliquit,
 Incolumemque Salus, tenuesque recessit in auras,
 Nomine dicta suo, vicinaque templa reuifit.
 Exuperior vires surgens, exerceo membra,
 Quæ morbi pressit violentis viribus ardor.
 Iam non collapsa subsistit corpore Virtus;
 Non fracto languet deiectus robore sensus,
 Integer æst primis reparatis viribus adstat,
 Tuta manet Virtus, sibi quam Natura resumpsit
 Munere Longa tuo, tibi par est reddere grates
 Diua pares, sed habere quidẽ, non reddere possũ.
 Quicquid ero posthac, quicquid mea cura laborũ,
 Aut operum tentabit, erit, Laurentia, munus
 Diua tuum, nostris longum celebrabere Musis.
 Te sine nulla meis accedet gloria captis;
 Semper honos, nomenque tuum, laudesq; decusq;
 Semper amor, cultusq; tui mihi corde manebunt.*

Dum

Dum mihi nomen erit, quod tu Laurentia diuum
 Sidercis immista choris, semperque virenti
 Lauro cincta refers; & amoris in igne beati
 Vt diuus Laurens flammis celestibus intus,
 Plena Deo flagras, fuerit dum vita superstes,
 Quam mihi cetera laurus seruasti à fulmine mortis
 Presidium sic, diua mihi Laurentia, captis
 Semper adesto meis nobis placabile numen
 Concilia; à cunctis; ac me tutare periculis.
 Adde mihi vires, ut sicut amabile nomen
 Diua tuum refero, sanctis sic moribus aequem;
 Et pietate pari tua per vestigia curram.

ILLV.

ILLVSTRISS^{MO},

Et Amplissimo Domino

IOSEPHO LONGO

Anelli F. Marchioni S. Iuliani.

Laurentius Longus S.P.D.

V N V S ex decem leprosis
 ab humanae salutis repa-
 ratore sanatis ad gratias
 eidem reddendas, & ad-
 ferendum Deo glorię tributum redijt,
 à quo iddirco meruit commendari,
 ceteri verò ingrati animi vitio, peiore
 lepra laborātes, accepto beneficio in-
 digni, reprehensione digni fuerunt.
 Quid enim reprehensione dignius
 est

est quam ingratitude animorum pestis, beneficiorum perditio, meritum abolitio. quæ velut ventus vrens exsiccat sibi diuinæ benignitatis, ac largitatis fontem, misericordiæ rorem, cælestis gratiæ fluentia, hominesq; humanitate exuens feris peiores reddit. Nam & feræ beneficia agnoscunt, à beneficis manibus impunctantur, & gratias quoquo modo possunt, blandiendo, gestiendo, tutando, adherendo reddunt; sic Leo beato viro Gerasino Abbati ob spinam sibi è pede euulsam & viro viuens, & mortuo moriens adherere voluit, cum enim ab eius cænobio recedere nunquam noluisset, eodem mortuo magno rugitu doloris signo edito ipsius sepulcro incumbens expirauit. Aliæ etiam feræ olim in theatris obiectos sibi benefactores agnouerunt, ipsæque magna cum spectatorum admiratione, ac gaudio ignouerunt. Scilicet natura ipsa virtutis magistra pro acceptis beneficijs gratias rependere.

do-

docet. Maximum autem inter cætera beneficia est corporis sanitas red-
 dita, vel conseruata. Hanc ego cum
 à grauissimo morbo mirabiliter libe-
 ratus diuæ Mariæ Laurentiæ Longæ
 Capuccinarum Virginum institutricis
 intercessione consecutus fuerim, Eu-
 charisticum carmen, quod Soteria,
 hoc est munus pro salute appello, pro
 gratiarum actione composui; eiusdem
 imaginem, siue iconem pingendam,
 & excudendam curauì. Ipsius vitam
 virtutibus, & miraculis insignem,
 quam ipse à multis, ac grauissimis scri-
 ptoribus præsertim ex Patrum Ca-
 puccinorum, ac Theatinorum annali-
 bus, ac monumentis fideliter latino-
 idiomate descripseram Federico Ma-
 ripetro Patritio Veneto roganti, vt
 eam Italicæ linguæ redderet, ac typis
 impressam publici iuris faceret, tradi-
 di. Ioanni Anxianensi Sacerdoti Theo-
 logo, ac Iuris vtriusque perito, viro ex
 Somaschensi Religione integerrimo,
 ac sapientissimo beneficia Diuæ Ma-
 riæ

riæ Laurentiæ Longæ inuocatione relata referens author fui, vt eiusdem vitam virtutes, ac miracula fusiùs describeret, & Theologicis rationibus expenderet, quod quidem ille egregiè præstitit, ac libenter, quippe qui non sanctum esse pro sancta laborare. Æquum autem est me pro illa lenem hunc laborem assumere, quæ me graui morbo laborantem liberauit.

Anno superiore supra millesimum sexcentesimo, ac quadragesimo xvj. kal. Iunias, die Festo Ascensionis Christi cum ex alto Templi D. Mariæ Salutaris fastigio spectassem supplicationem, ac processionem Veneti Principis, ac Senatus, & cæremoniam in Maris desponsatione quotannis fieri solitam præferuidi illius diei æstu superato ardentis febris maiore æstu correptus decubui, & crescente in dies morbo afflictus, viribus penitus destitutus vehemèter ægrotabam, nec sumpta pharmaca, nec venæ sectio, neque cibi, & potus abstinentia vim morbi

quo-

quotidie crescentis superabant. Coriaceam hyppoperam ad leniendum nimium calorem, quo excoquebar, capiti meo subtraui, quasi in patriam breui iter facturus essem, nempe de incolatu terrestris domicilij, hoc est de hac mortali vita ad cælestem patriam, quam vtinam Deus mihi concedat, migraturus necessaria ad calcandam semel viam lethi parabam; vel tunc Ezechix canticum animo voluens: *Ego dixi in dimidio dierum meorum vadam ad portas inferi, quasi residuum annorum meorum, & non inueni, præcisa est velut à texente vita mea, dum adhuc ordiret succidit me.* Vel succidendo vitæ meæ stamini forcipem Parca nulli parces admouisse mihi videbatur, dumq; inter Sacrum, & saxum versarer, illuxit mihi tandem felici Sole sexta post Pentecostem dies, mœrorisq; nubila cælesti luce discussit; nam cum D. Ambrosij verba illa fortè legerem, quibus, *vnusquisq; inquit æger, precatores petenda salutis debet adhibere, disce, qui æger es, impetrare, adhibe precatores.* Ea op-

portunè, & quasi mihi dicta reputavi. Eiusq; salutare consilium secutus Diuam cognominem meam, Mariam Laurentiam Longam Virginum Capuccinarum institutricem sanctitate, ac miraculis illustrem suppliciter exoravi, vt ipsa eadem hora me à morbo liberaret. Illico voti compos factus cœlestis, vt puto, gaudij dulcedinem impetratæ salutis arrham toto pectore, animoque hausi. Exultauit spiritus meus in Diua salutari mea, eique gratias, quam potui maximas egi; Hinc paralyticum Christo Domino sanatum imitatus surrexi, stratumque, in quo diu ægrotaueram in remotius cubiculum, æstati commodius transtuli, ibique de recepta salute certior factus Religiosis patribus sodalib. meis Augustino Antonello Collegij præposito, Iulio Molino Veneto Ioanni Anxianensi Theologo, ac J.C. & Excellentissimis Medicis Petro Hordano, ac Iosepho Benzonio, quibus plurimum debeo, & paulo post Sapientissimis

Theo-

Theologis Francisco Lazarono, & Georgio Polacho Eminentissimi Patriarchæ Veneti Federici Cornelij Vicarijs me perhumaniter inuisentibus rem nouam hanc, & mirabilem narraui. Eadē die, & hora a morbo liberatus sum, qua Euangelium Paralytici a Domino sanati Historia in sacra Liturgia legebatur, quod cum olim Maria Laurentia Longa in Lauretana eadē ab ignoto Sacerdote, quem Christum ipsum fuisse piē creditum est, audiret, ad illa verba antea paralytico dicta. Surge, tolle lectum tuum, &c. Repente a Paralyfi liberata, ac sana surrexit, gratijsq; actis, & amplissimis donarijs Sanctæ ædi relictis ad Hospitiū redijt. Quæ cum ita sint de his te potissimū admonere volui. Diuæ enim gentilis tuæ, cuius meritis salutem acceptam refero, encomia ad Illustrissimæ familiæ tuæ decus spectantia plurimum lætitiæ tibi merito allatura censui. Soteria Laurentia cum eiusdem D. Mariæ Laurentiæ Longæ Icone Æneis ty-

pis edita ad te mitto , vt perpetuum
hoc habeas summæ erga te beneuo-
lentia, atque obseruantia meę pignus,
ac monumentum . Vale, ac Salue .

Venetijs , Octauo Idus Octobris .

T Y P O G R A P H V S

Candido Lectori.

D. *Mariae Laurentia Longæ Abbatis-
sæ Fundatricis Capuccinarum, &
Hospitalis incurabilium domus Heroicas
Virtutes, ac mirabilia gesta lege, si pla-
cet, apud F. Zacchariam Bouerium in An-
nalibus Capuccinorum, Tomo I. ad an-
num M, D, XXXXII. & F. Matthiam
Bellintanum in Historia Capuccinorum,
Antonium Carracciolum in Vita Pauli
III. qui vna cum Ioanne Baptista Ca-
taldo, & Musco eandem Mariam Lau-
rentiam Longam, quemadmodum &
Paulus III. Farnesius Pontifex Maxi-
mus in Bulla Apostolica, appellant. Vi-
de Tursellinum in Historia Lauretana.
Abr. Bzouium. Degenium. Io. Bap. Epis.
Acerrarum, F. Maripetrum, & alios.*

Laus Deo .

Exc. Vaghi in

**D. MARIE LAVRENTIÆ LONGÆ CAPVCEI
NARVM FVNDATRICI LAVRENTII LONGI
S. S. SOTERIA LAVRENTIALIA AN. SAL. MDCC.**

